

B

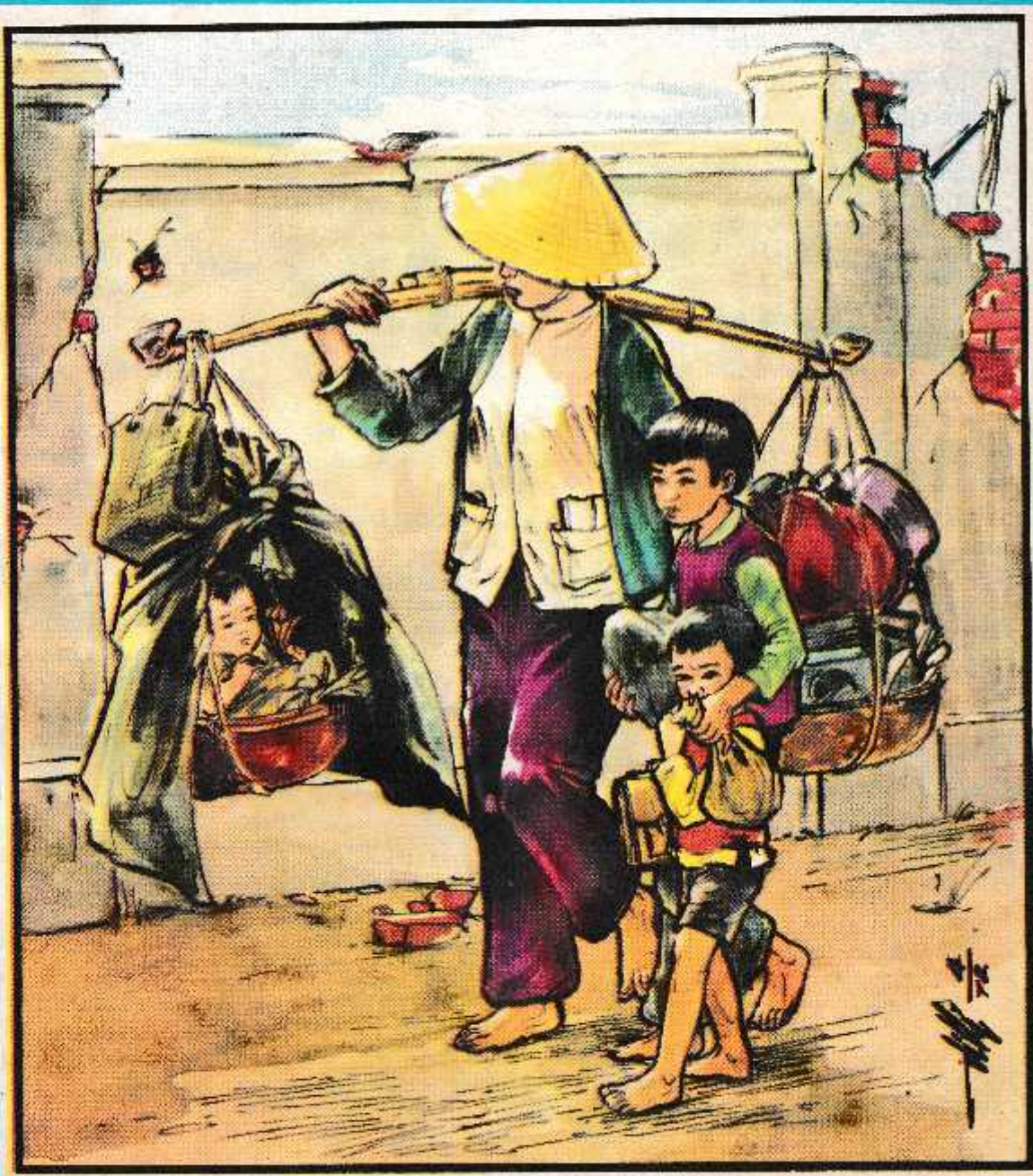
thiếu nhi

TUẦN BÁO GIẢI TRÍ VÀ GIÁO DỤC

Chủ nhiệm : NGUYỄN-HÙNG-TRƯƠNG Chủ biên : NHẬT-TIẾN

Tòa soạn : 159, Thiệu Trị (Phủ Nhuận) Saigon — Đ.T. 42.152

Cơ sở phát hành : 62 Lê Lợi, Saigon — Điện thoại 20.348

39

Ba nền tảng của sự học là: Nhận xét
nhiều, Trải nghiệm nhiều, Học tập nhiều

CATHERALL

Hộp Thư

Chị ĐỖ PHƯƠNG KHANH trả lời

Em Thương-Vũ Vững Tàu: Em là một cậu bé đáng hoàng. Chị thấy em buồn hơn em quá, chị gửi đại cho em đỡ buồn, vậy mà em vội vã sốt sắng trả lại tiểu chỉ ngay. Chị vui lòng lắm. Số tiền đó đủ rồi em ạ.

Em Nguyễn-mạnh-Thảo Saigon: Gửi bài về đi em ạ. Vào H.T. tốt lắm. Nhưng em phải giữ gìn tác phong, tuân theo luật H.T. cho kỹ mới được đấy, nghe em.

Em Châu Bá Ba Xuyên: Thẻ phải có hình mới hợp lệ chứ em. Hình còn đóng dấu cần thận nữa ý chứ. Em là công dân Vườn Hồng rồi đấy. Tâm hình em gửi kèm thư là ở trong 1 tờ báo ngoại quốc, và cả hai tờ đều trích đăng em ạ.

Em Thanh-Thủy Đà Nẵng: Giản dị là lịch sự em ạ. Đừng cái gì đặc biệt quá, dễ hóa ra lỗ lịch. Gấp thư như em rất giản dị và tiện, vì người nhận thư thường nôn nóng muốn mở ra ngay, mà lần mãi không được sẽ dễ bị cấn em ạ.

Em Nhe-Huyền Tiểu Thư: Em quên xem lịch Tam Tổng Miếu khi viết thư cho chị, nên bù lại chị coi lịch đảng hoàng rồi mới trả lời đây này: Rằng thì là chú N.T. tuổi: «Sao mà hình vẽ gì happy quá vậy». Đó, Nhe-Huyền liền một khi đi. Nhưng rồi chép miệng một cái, chú thuan: «Giả vờ nộ ngĩnh thế này mà bắt happy một chút thì hay quá nhỉ!» Đồng thời, chú từ từ cho vô xấp bài «Sẽ đăng».

Em Nguyễn-Sa Saigon: Em gửi truyện toi chú N.T. coi, nếu hay sẽ đăng nghe em.

Em Nguyễn-kim-Yến Phan Rang: Đừng trích ở báo khác em ạ. Em nói với bạn vậy là em hiểu biết ghê lắm rồi đó. Báo giá trị ở bài hay, độc giả coi được nhiều và hữu ích, chứ nếu không hay thì chỉ đang theo giá giấy gói đồ là 25đ 1 ký mà thôi, phải không em nhỉ. Cảm ơn em cố động đậy cô bé nhé.

Em Lê-Phi Quý Nhơn: O! Cái nhà cậu này, khi không câu bên thư sau, kỳ chưa! Em dạo sập báo họ bán dài hạn cho em thì sẽ chào nhau không bị cái nạn rình từ sáng sớm em nhé.

Em Minh-tùng-Sơn Saigon: Chính là bài của em đó mà. Ui da, cái tình hay khóc thì có gì lạ đâu. Sao em lại sợ hay khóc là có tình con gái. Thế cái nhà ông Lưu Bị ở trong Tam quốc ấy tại cũng là con trai chứ hả. Thế sao ông cũng hay khóc quá xá đó thôi. Đừng có sợ. Thấy người ta khổ, thương quá mà khóc chỉ chứng tỏ em đa cảm, dễ động lòng trắc ẩn, tốt lắm, chẳng có sao hết. Bác chủ nhiệm và chú N.T. gửi lời cảm ơn em và rất tiếc không thể tặng em hình. Chị cũng vậy luôn, đừng có khóc đấy nhé.

Em Tây-Phong Đà Nẵng: Nay, em dùng giờ đầu Lý Hóa để viết thư thì chị buồn em rồi đó nghe. Trước hết là sự học, chị nói nhiều lần, sao em không nghe lời chị hỏi em trai. Kỳ này bác Bưu Điện chiều em quá xá rồi đó nhé, chú N.T. không giống tình ông Giáo sư Lá Chối như khi dữ, khi hiền, hết thương đầu. Vì ông Giáo sư đó lo nghiên cứu địa chất, núi lửa v.v., nên bị móa mủ nghề nghiệp mới gửi như mấm vậy chứ.

Em Nguyễn Hoài - Tam Kỳ: Em gửi bài về chú N.T. sẽ coi em nhé. Chị thích thấy em nhé cho nên chị tính sẽ trích thư của em vài lần nữa cho các bạn nhận chơi, em chịu không. Chị gửi sách Áo thuật rồi đó, cười lên đi nào.

Em Hoàng Dân Trang - Ninh Hòa: Tốt hơn hết là em kiếm thêm 1 doc giả, thế là em giải quyết được vấn đề cấn tình với cả 2 sạp báo. Nếu không cái hình thì chỉ có cách can lại trên giấy mỏng thôi. Cảm ơn em, cả tòa soạn đều khỏe mạnh cả.

Em Hồng Nghĩa - Châu Đốc: Tội chưa. Gửi mấy lần mà không được trả lời thì ai cũng phải giận, chị thì chỉ khóc lén bà. Thời, kỳ này chị gửi thư về gấp đừng có giận nữa nhé.

Em P.T.H Pleiku: Hai mươi mà thích T.N. thì đích thị em là tâm hồn trong sáng rồi. Thôi, đừng bắt chị đoán chữ em nhé, tình chị là chưa hay quên, vậy hát mi đi nghe em.

Em Quế-Hương Chợ Lớn: Món quà mà em tặng chị đó, quý lắm rồi. Chỉ có tấm lòng đối với nhau là nhất thời em ạ. Chị mừng thấy em và chị của em hóa thuận. Về vụ hay khóc, em coi chị trả lời Minh-tùng-Sơn. Biện lộ tình cảm không có gì đáng trách hết. Như thế là em dễ xúc động. Em có lòng yêu nước như vậy rất quý, vậy hãy tập sự phục vụ tổ quốc bằng cách phục vụ gia đình đi em nhé. Chị rất cảm ơn tấm lòng của

em đối với ba mẹ chị. Chú N.T. gửi lời thăm và mong em thông cảm vì chế độ công việc quá không thể trả lời.

Em Huỳnh-minh-Nguyệt Huế: Người nào tình tình dễ dãi, không hay gây gổ, xuề xòa và luôn giúp đỡ mọi người thì được coi là dễ thương. O chữ gửi về góp vui với các bạn chứ không có tặng phẩm gì cả em ạ.

Em Lê Như Linh - Vĩnh Long: Thưa các em là niềm vui của chị em ạ. T.N. không giới thiệu địa chỉ các em để khỏi gây phiền cho các em. Mỗi kỳ thi của mỗi báo đều có thể lệ, tòa báo cho biết ngay khi ra đề tài của cuộc thi. Bài dự thi của T.N. nếu được chọn đăng thì có nhuận bút. Ngoài ra, các em góp vui cho vui thôi.

Em Giang Châu - Đà Nẵng: Chị rất cảm ơn tấm lòng quý mến mà em dành cho T.N. Cho chị địa chỉ rõ ràng để chị gửi lịch chương em nhé. Chị vui mừng đón hai bạn của em vào làm công dân mới của Vườn Hồng. Chị cảm động thấy em nghe lời chị mà thay đổi cả cách làm việc để trở nên kiên nhẫn. Chị mong sẽ còn giúp ích cho các em được phần nào.

Em N.N.T - Quý Nhơn: Nếu chỉ đến thăm 2 giờ sáng chủ nhật thì không có gì phiền. Nhưng phải giữ gìn giá trị em ạ. Em gửi về số tiền ghi trong thư mục, nhà sách sẽ gửi sách ra cho em. Dot thể này để giản dị vậy cho nó hợp với tình tình mộc mạc của các em Thiệu Nhữ, em bằng lòng vậy nhé.

Em Anh-Lưu Phong Dinh: Chị đã gửi thư mục để em lựa sách. Bất tiện hay làm rồi.

Em Bảo-Trần Saigon: Chị rất mong bài của em. Có rất nhiều em trên 18 tuổi ở trong Gia Đình Thiệu Nhữ. Chị trên 18 nhiều lắm mà cũng còn ở trong G.H.T.N cơ mà. Em coi T.N số 7, sẽ rõ thể lệ gia nhập G.D.

Em Lạc-Thủy Gò Công: Chú Lan gửi lời cảm ơn em. Em viết về cô Việt Văn và cô Sĩ Địa làm chị thấy quý cô giáo của em hết sức vậy đó. Tuổi trẻ vẫn đầy niềm tin khi mà còn có những bậc thầy như cô giáo của em.

Em Ái-Hữu Quảng Ngãi: Em gửi 2 hình về để làm thẻ G.D.T.N nghe em.

Em Trương-minh-Trí Thủ Đức: Văn ôn, muốn làm luận giải thì phải đọc nhiều sách Văn học. Chị cảm ơn em vụ dán lịch chương em nhé.

(xem tiếp trang bìa sau)

thiếu nhi

Chủ nhiệm: NGUYỄN HÙNG TRƯỞNG — Chủ biên: NHẬT TIỀN

Tòa soạn: 159 Thiệu-Trí (Phủ Nhuận) Sài Gòn Điện Thoại 42.152

Cơ sở phát hành: 62 Lê Lợi — Sài Gòn Điện thoại: 20.348

Mục Lục

— Thư chủ nhiệm của Nguyễn Hùng Trương	1
— Thắc mắc của em Bách Khoa phụ trách	2
— Đôi mắt của Đỗ Phương Khanh	3
— Đạo diễn tí hon của Dq Ly Vũ	6
— Sự tiến hóa và đời sống loài ngựa của Huỳnh đáng Khoa	7
— Giải trí: Ô chữ, đố vui	9
— Ảo thuật	
— Thủ công của Vít Mò	10
— Thủ công con ve sầu	11
— Châu Ly sưu tầm	
— Sông lâu Lam Sơn	12
— Trò chơi ngoài trời của Vít Mò	13
— Chiến công rực rỡ của anh hùng kháng Pháp Nguyễn trung Trực của Yếu Phu	14
— Người Việt Nam chơi đá banh từ lúc nào ? của Vạn Lý	15
— Vườn Hồng	16
— Đỗ Phương Khanh phụ trách	
— Bướm trong vườn	18
— Triển lãm nụ cười	19
— Dự thi sáng tác	20
— Thiên tài âm nhạc Ludwig van Beethoven	21
— Trang kỳ thuật	23
— Mạo hiểm Mỹ Châu	24
— Chất nhôm chính thức góp mặt vào đời sống nhân loại Hiền Vi sưu tầm	26
— Ảo thuật	27
— Con trâu và sự tiến hóa khủng khiếp	28
— Tân toán học	
— Bách khoa phụ trách	30
— Cây nhân sinh	31
— Hoa Tường Dung kê	
— Sưu tầm, lược lặt	32

TRANH BIA của VI VI

VỀ ĐÁU

THƯ CHỦ NHIỆM GỬI CÁC EM THIẾU NHI

Các em thân mến,

Cách nay không lâu lắm, cũng trên báo Thiếu Nhi này, trong mục Vườn Hồng, chị Đỗ Phương Khanh đã từng nói chuyện với các em về « Viết thư cho bạn ». Suốt hai kỳ báo, số 6 trang 16 và số 7 trang 17, chị Đỗ Phương Khanh đã dặn dò kỹ càng các em về hình thức và nội dung thư từ.

Chúng tôi nghĩ rằng trong việc giáo dục, cần nên nhắc đi nhắc lại nhiều lần một vấn đề gì để các em có thể in sâu vào trong trí nhớ.

Trong cuộc sống hàng ngày, các em có rất nhiều dịp viết thư: viết thư thăm bạn, viết thư mua sách, thư cảm ơn một người nào, thư chia buồn.

Nhiều khi, người nhận thư các em chưa hề gặp mặt các em lần nào, đã có cảm tình ngay với các em khi cầm thư các em và đọc những dòng chữ các em viết. Vậy các em nên thân trọng trong việc viết thư, mặc dù các em nên viết tự nhiên, theo cảm xúc của các em.

Người ta kể chuyện rằng có lần, nhà văn hào Pháp Voltaire viết thư hộ cho người nô bộc. Viết xong thư, ông Voltaire hỏi người nô bộc xem ông có viết đúng ý anh ta không. Anh ta trả lời: Xin ông vui lòng thêm vào đó lời xin lỗi của tôi về lời văn kỳ cục, nhưng vì tôi nhờ người khác viết giùm.

Các em nên viết thư, càng giản dị càng hay và các em cũng nên viết sạch sẽ, dễ đọc, đừng để người xem ngồi mãi không làm sao hiểu em định viết gì.

Các em nên chú ý về lỗi chính tả. Đừng để cho người xem có cảm tưởng không hay đối với các em. Các em nên tìm tự điển xem coi dấu xòì chữ dấu viết dấu hỏi (?) hay dấu ngã (~), chữ xòì bắt đầu bằng chữ x hay chữ s.

Các em chỉ nên dùng mực đen, hay mực xanh khi các em viết thư. Các em nên tránh các màu tươi chói, như đỏ, xanh lá cây, không được trang nhã cho lắm.

Các em nhận được thư, các em nên trả lời ngay để khỏi làm người viết thư cho các em phải trông đợi. Các em đừng bao giờ viết: Đề trả lời bức thư ông gửi cách đây ba năm... Trả lời chậm đã là thiếu lịch sự, còn nhắc lại làm chỉ trong thư, có thể đã từ lâu, người viết thư cho các em đã quên những gì họ viết cho các em.

Viết thư cho bạn, cho người lớn, cho người trong gia đình, các em khỏi phải đính kèm tem để trả lời như mỗi lần các em viết thư cho người lạ, cho các hiệu buôn, cho công sở để các em hỏi thăm điều gì.

Về việc chọn bao thư, giấy viết thư, cách dán tem, viết địa chỉ, chưa lẽ, xin các em xem lại bài **Viết thư cho bạn** trong **Thiếu Nhi** số 6 và 7.

Các em thân mến,

Lời nói bay đi, nhưng những dòng chữ của các em có thể tồn tại lâu dài. Các em nên thận trọng trong việc trình bày một bức thư. Người ta thường hay nhận xét sự học vấn và giáo dục của các em qua hình thức cái bao thư các em gửi, tờ giấy các em viết, những hàng chữ trong thư của các em. Nhiều việc thành công hay thất bại trên đời lại do sự có hay mất cảm tình của người đọc thư của chúng ta.

Bất cứ trong hành động nào của các em, các em nên chịu khó nghe theo lời nhà tư tưởng Pháp, ông Rivarol: Muốn có chút giá trị trên đời, chúng ta phải làm những gì mình có thể làm, những gì mình phải làm và những gì mình đáng làm.

Thân mến
NGUYỄN HÙNG TRƯƠNG

THẮC MẮC CỦA EM

Nhà văn VÕ HỒNG

Tên thật cũng là **VÕ HỒNG**, sinh ngày 5-5-1921 tại làng Ngàn Sơn, quận Tuy An, tỉnh Phú Yên, là con một gia đình điền chủ, mồ côi mẹ năm 11 tuổi. Thuở nhỏ, ông học qua các trường xã (Ngàn Sơn), trường phủ (Tuy An).

thiếu nhi / 2

— Năm 1940 đậu bằng Thành Chung xong, ra Hà Nội theo học ban Tú Tài, đồng thời học luôn cả Nhật ngữ.

— Năm 1943 Đồng Minh dội bom chống Nhật ở Hà Nội, ông trở lại quê nhà.

— Năm 1945 lên Đà Lạt làm việc (giữ chức bí thư cho một nhân vật trong chánh phủ Trần Trọng Kim) rồi lại trở về Tuy Hòa làm nghề dạy học.

— Năm 1952 khi Pháp đồ bộ Tuy Hòa, ông theo đoàn Cán Bộ địa phương chạy ra Bình Định.

— Năm 1954 sau hiệp định Genève, ông lên Đà Lạt rồi trở về Nha Trang dạy học các môn khoa học, Sử địa, Pháp văn, Quốc văn, Công dân.

— Khởi sự viết văn từ năm 1939, với các truyện ngắn đăng trên Tuần báo Tiểu thuyết Thứ bảy với bút hiệu Ngàn Sơn. Sau lấy tên thật làm

bút hiệu và cộng tác với nhiều tạp chí ở Sài Gòn. Võ Hồng cũng là một hội viên của Trung Tâm Văn Bút Việt Nam.

— Tác phẩm đã xuất bản: **Hoài Cổ Nhân** (1959) **Lá vắn xanh** (1962) **Vết hằn năm tháng** (1965) **Con suối mùa xuân** (1966) **Khoảng mát** (1966) **Hoa bướm bướm** (1966) **Người về đầu non** (1968) **Bên kia đường, mặt trời** (1968) **Gió cuốn** (1968) **Những giọt dâng** (1969) **Áo em cài hoa trắng** (1969) **Nhánh rong phiêu bạc** (1970) **Trận đôn hòa giải** (1970) **Xuất hành năm mới** (1971)

HỎI: Tại sao dưới đất có điện?

2) Tại sao ta sờ vào điện mà bị điện giật mà chim thì không.

3) ...

MỘT EM BÉ BÁN BÁO
(Sài Gòn)

ĐÁP: 1) Dưới đất không có điện. Nó chỉ có tính cách một dây nguội (âm) đi với một dây điện nóng (dương) để dây điện nóng có tác dụng điện tính.

2) Ta sờ vào dây điện bị giật vì chân ta dẫm xuống đất. Chim muông chỉ đậu trên một dây nóng, thiếu dây nguội nên không bị giật.

3) Đã chuyển sơ đồ máy Radio cải tiến của em tới anh Bình Electronic. Nhưng em không cho địa chỉ thì làm sao anh Bình liên lạc với em được.

HỎI: Xin anh cho biết ở đâu bán những hóa chất như acid chlorhydric, nước dãi quí, lưu huỳnh. Em học môn hóa học cần phải có để làm thí nghiệm.

LÂM HỮU TUÂN
(Gia Định)

ĐÁP: Em đến hỏi mua ở tiệm bán hóa phẩm số đường Cao Thắng Saigon (đối diện rạp chớp bóng Đại Đồng)

HỎI: Tại sao khi cháu lại tiệm, chụp hình rồi rửa thì mất cả tuần lận. Còn khi đem phim đi rửa chỉ mất có 2 ngày. Vậy xin chú B.K. cho biết cách rửa hình ra sao. Tại sao có khi lâu, khi mau?

NGUYỄN THỊ NGÀ
(Gia Định)

(Xem tiếp trang 9)

ĐÔI MẮT

Truyện ngắn của
ĐỖ-PHƯƠNG-KHANH

An vòng xe vào mép sau. Cổng trường hôm nay mở sớm nên An không phải bấm chuông. Thành ra lũ trẻ không nghe thấy dấu hiệu đề chạy ủa ra như mọi lần. Có hôm, chúng nó chạy ra rồi xô vào nhau ngã lông chông. Người mù có những giác quan khác rất tốt. Tai họ nghe rõ hơn. Họ có thể dùng tay sờ mó để nhận xét phân biệt mọi vật và hình như họ có linh tính nữa.

Cho nên, dù trường mù đông đúc như thế, mà họ đi lại ít khi va vào nhau. Nhưng những chủ nhật An đến, vì cổng đóng, nên An bấm chuông và chỉ sau hai tiếng chuông xe đạp, là lũ trẻ con đã xô nhau chạy đề bấn vào song sắt cửa mà châu mết ra ngoài nhao nhao. Lần nào khi đem chìa khóa ra mở cổng gác gác cũng phải là ỏ:

— Mấy ông tướng đẹp ra cho nhà cháu nhờ nào.

Vừa nói, bác vừa quay tít xâu chìa khóa. Đám trẻ lại lục tục rời xa cánh cổng và chỉ sau tiếng kít kít, chúng biết cổng đã mở, chúng lại ríu rít vây lấy An.

Chủ nhật nào An cũng đến trường mù đọc truyện cho lũ trẻ nghe. An cũng không nhớ tại sao An lại có thể siêng năng đến như thế. Kỷ niệm lần đầu tiên An biết trường mù thật tĩnh cờ. Buổi sáng hôm ấy, An đi học nhạc ở đường Nguyễn Thượng Hiền. Nàng phải đi quanh hồ Thuyền Quang. Thế nào xe lại nổ lốp. Trời đẹp quá. An không gọi xích lô chở

xe về mà lững thững dắt bộ. Nàng thu âm áp trong như tờ vàng óng. Gió mơn man thổi tạt những sợi tóc mai rũ quăn quít quanh cổ An. Nước hồ trong vắt lặn tẩn vài gợn sóng. An ngửa cổ nhìn trời. Trời xanh cao. Lên lối từng mảng mây trắng ẩn hiện qua kẽ lá của hàng cây ven hồ.

An uốn ngược hít từng hơi dài. Hơi gió mát lạnh ngấm vào từng thớ thịt. Thật là khoan khoái. Bỗng, một người đi ngược chiều đâm xầm vào xe của An. Nàng hoảng hốt dừng lại. Người đàn ông chới với chúi xuống. Nàng lật đặt buồm tay xe mà đỡ vội đề ông ta khỏi ngã. Sau phút hoảng hốt An định cự ông ta. Nhưng nhìn vào mặt ông, An có cảm tưởng như ông không thấy nàng. Đôi mắt ông hơi đại đại. Ông ập ứng nói nhỏ nhỏ và cúi xuống mò mò cái gậy. Đứng là ông ta mù thật rồi. Nhưng ông này không giống những nười mù mà An thường gặp ở chỗ mắt ông vẫn chớp chớp bình thường chứ không có sâu hoắm vào hoặc trắng bệch như củi nhẵn. An nhất gậy đưa vào tay ông và ấn cần:

— Cháu xin lỗi ông nhé. Tại cháu không biết ông...

An vội ngừng ngay lại. Nàng vẫn có cái tật nghĩ gì nói nấy, nên nhiều khi mẹ bảo là vô ý vô tứ. Ai lại nói cái tàn tật của người ta ra. Nhưng ông khách đã nhòa miệng cười ngay:

— Có không có lỗi đâu. Tại tôi không đeo kính mà mắt tôi lại có vẻ

bình thường nên cô không nhận ra chứ gì. Mà người bình thường thì phải tránh xe chứ, đúng không cô. Nhưng mà, tại cô nhé, sao cô lại đi xe trên đường.

Suýt An lại cãi là An đâu có đi xe, An dắt đấy chứ. Nhưng nàng nghĩ ngay là vì ông mù, ông không trông thấy nàng, nên An không cãi nữa sợ ông tủi thân. Nàng nhìn vào chiếc quần tây màu ngà của ông bị mấy vết đất ở bánh xe bám vào, đề nghị:

— Nhà ông ở đâu, cháu đưa ông về nhé. Quần ông lấm đất rồi, ông đi chơi người ta cười đấy.

Ông khách khua chiếc ba toong về mép đường trước:

— Nhà tôi ở trường mù này. Tôi làm hiệu trưởng.

An nhìn theo. Nàng bỗng thấy tò mò. Từ bé, nàng chỉ trông thấy người mù ngồi xin ăn ở bến xe Đôi khi, mẹ dắt nàng theo đi coi bói ở đền Ngọc Sơn. Ông thầy bói cầm cái mu rửa lên xóc xóc mồm đọc những câu gì nghe dầy vẻ huyền bí. An thấy như thế giới của họ ẩn sau chiếc kính râm kia cũng mù mịt và dầy vẻ bí mật, không dễ hiểu như những người sáng mắt, như An. Gần gũi An lắm, chỉ đến vợ chồng bác xầm mù và thằng con trai nhỏ tối tối vẫn vịn vai nhau lần mò trên vỉa hè. Có khi, họ ngả đồ nghề ra ngay ở cửa nhà An. Đồ nghề của họ là manh chiếu rách. Cả gia đình ngồi xếp bằng. Giữa là chiếc chậu đồng bẹp

nhỏ. Người chồng cầm cây đàn một giây và kéo lên những điệu nhạc khàn khàn. Vợ ông ta thì gân cổ lên mà hát những bài nghe cổ quá đến nỗi An tưởng như họ từ ở một thế giới nào tới và làm những việc cũng lạ lùng không thích hợp với đời sống ngày nay nữa. Thằng bé cầm cái que thỉnh thoảng gõ vào cái thau bẹp rồi lại dương mắt nhìn ra chung quanh. Trò chơi chả có gì vui mà dần dần cũng kéo được khá đông người vây quanh. Vài đồng bạc ném xuống kêu loảng xoảng. Tiếng đàn tiếng ca càng ngày càng xa vời mơ hồ. Bao giờ An cũng ngủ trước khi họ cuốn chiếu trở về.

Cho nên ông hiệu trưởng trường mù mà lại mù là một điều lạ đối với An. Nàng trường xã hội người mù chỉ gồm có những người nghèo nàn và bí mật như thế mà thôi. An muốn đi theo ông để xem họ sống ra làm sao.

An được giới thiệu với bà hiệu trưởng. An có cảm tình ngay với bà. Bà cao và gầy. Khuôn mặt bà trắng xanh và không hay cười. Nhưng giọng bà êm ái và có tiếng ngân. Mẹ thường bảo những người nói giọng có tiếng ngân là những người nhân hậu. An thấy bà chỉ cần có giọng nói êm ái là đủ. Vì nụ cười là để dành cho những người mình thương mến. Mà những người bà thương mến ở đây đều mù. Như thế sẽ chả ai được hưởng món quà đó.

Ông bà hiệu trưởng có hai người con trai chín và bảy tuổi. Sau này, khi thân nhau rồi, An được biết bà là người miền Nam. Xưa kia, ông yêu bà, nhưng bà không ưng. Ông là một cầu thủ, sau lần bị thương trong một trận cầu tranh giải liên tỉnh, ông bị mù.

Bà tới thăm ông và thấy ông là người can đảm, không rên là than khóc, lại nhân vì đồng cảnh ngộ, thương lũ trẻ mù lòa, ông quyết tìm cách nâng cao đời sống của những người mù. Bà cảm phục sự can đảm và lòng nhân ái đó, quyết giúp ông. Bà tỏ lòng yêu quý và muốn sống chung để giúp ông trong công việc đó.

Ông xin chính phủ cho được coi một trường mù. Nhân vì cả hai ông bà đều có học vấn cao nên được chỉ

định ra làm Hiệu trưởng trường mù tại Hà Nội.

Sau khi dẫn An đi coi qua trường, thấy An tỏ ý muốn giúp bà, bà khuyên An mỗi sáng chủ nhật nên đến chơi, đem theo truyện hay đọc cho họ nghe. Bà tiếc rằng thì giờ của bà dành cho quá nhiều việc nên không còn có thể giúp họ hiểu biết thêm về văn hóa, về xã hội bên ngoài. Họ có thể đọc chữ nổi nhưng sách in theo kiểu chữ Braille dành riêng cho người mù còn quá ít ỏi.

Từ đó, mỗi chủ nhật An đều đến và đem theo truyện để đọc cho họ nghe. Thường là một truyện ngắn, có khi là một khúc của truyện dài. An rủ họ ra ngoài hiên, ở đó có những ghế nhỏ để chiều chiều họ ngồi chơi mát. An quây ghế thành vòng tròn. Không phải tất cả đều nghe nàng đọc. Có những người ngồi lạnh lùng ở một góc nào đó. Hồi đầu, An tìm cách mời tất cả lại với nàng. Sau nàng biết là có những điều không thể. Bởi vì họ quyết liệt từ chối, đôi khi, họ tỏ vẻ ghét nàng. Có hôm An tức phát khóc. Nhưng bà Hiệu trưởng luôn luôn an ủi nàng. Bà cho biết rằng họ không ghét An, nhưng họ đầy mặc cảm tự ti, cứ dễ mặc kệ họ, họ đỡ tủi thân hơn.

Đọc chừng một giờ rồi, An cất sách và dắt mấy em nhỏ xuống sân sỏi để kể truyện cổ tích và bày trò chơi. Lũ trẻ thì rất quý nàng.

Cát xe xong, An rón rén bước lên gác. An định ỏ một tiếng cho lũ trẻ giật mình, vậy mà chúng đã chạy ủa ra túm lấy áo nàng cuống quýt:

— A! chị An, sao bữa nay chị tới sớm thế.

— Chị kể chuyện trước đi. Lát chị hãy đọc truyện. Chị kể nốt truyện «Hoàng tử có bươm» đi!

Có tiếng hét:

— Bươm gì! Ế! Hoàng tử rụng bươm rồi. Hôm rụng bươm cậu đau bụng mà.

— À, tại hôm ấy cậu ăn nhiều quá mà. Giá có nghe truyện thì cũng chìm xuống dạ dày rồi, đâu còn nhớ được.

An vỗ tay:

— Hôm nay chị đến sớm. Vậy nếu các em muốn thì chị kể chuyện trước,

rồi chúng ta ra sân chơi. Lát nữa nắng lên, chị sẽ đọc truyện, được không.

Lũ trẻ lại nhao nhao:

— Được, được, chị ơi, mà truyện gì? Chuyện gì hay hay cơ ý nhé.

— Hôm nay chị kể truyện «Hoàng tử và con chim vàng».

Nàng háng giọng:

— Ngày xưa, có một Hoàng tử rất nhân từ. Chàng có một đôi mắt xanh biếc rất đẹp. Đôi mắt sáng long lanh như ngọc.

Có đứa hỏi:

— Xanh biếc là thế nào hở chị?

— Xanh biếc là xanh thâm ý mà em.

Đứa bé hỏi lại:

— Nhưng màu xanh thì nó thế nào cơ chị, em chưa biết.

An ngăn người:

— Ủa, chị quên, màu xanh là màu...

— Thôi chị ạ, em biết màu xanh rồi chắc là đẹp lắm hở chị. Em mù từ bé...

An lưỡng lự:

— Không đâu em. Chị vô ý, màu xanh cũng thường như mọi màu, màu xanh...

— Màu xanh đẹp thật đấy. Nó biếc biếc và trong vắt như bầu trời, như pha lê, như viên ngọc, có phải không ạ. Có lẽ tôi còn nhớ một chút chứ nhỉ. Phải không cơ An.

An đã quay lại từ nãy, lúc mới có tiếng ngắt lời nàng. Đó là Tông, một người không bao giờ chịu nghe truyện An kể, cũng không nghe An đọc truyện.

Tông đứng dựa gốc cây lan, khoanh tay. Đôi mắt sau cặp kính mát, nhưng An vẫn tưởng như đang nhìn mình với vẻ chế giễu. An ấp úng:

— Đúng đấy anh Tông ạ. Tôi thật vô ý. Để tôi kể truyện khác cho các em.

Tông mỉm cười:

— Cô sợ hả. Cô sợ chúng sẽ lại ao ước được nhìn thấy đời sống một lần. Cô sợ gọi cho chúng nổi niềm chưa xót cho thân phận hèn. Đúng đấy, cô nên tìm truyện gì đừng có hình ảnh, màu sắc, để khỏi bị phiền phức, cho lòng bác ái của cô được yên ổn.

An nghẹn lại, không trả lời.

Chủ nhật sau, trong khi An đang

đọc truyện trên hiên thì Tông đến. Chàng lần vào một cái ghế trống sát trong góc. Lúc hết giờ, Tông tiến đến nói nhỏ:

— Hôm nay tối phiền tôi cần sự yên ổn. Chắc hôm trước cô giận tôi lắm.

An đáp vội:

— Tôi ít giận.

Tông cười:

— Chẳng lẽ lại thêm giận kẻ mù lòa. Xin lỗi cô, tôi thật không muốn cô buồn. Nhưng sao tôi...

Tông ngừng lại. An rủ Tông xuống sân nghe nàng kể chuyện cho lũ nhỏ.

Lần lần, lũ trẻ biết hầu hết những chuyện thần tiên mà An được đọc suốt thời thơ ấu. Một đôi khi, chúng cãi nhau về chi tiết của chuyện nào đó tới cả tuần. An cũng thân với chúng hơn. Nhiều hôm, An ở lại tới giờ ăn cơm trưa. Nàng theo vào phòng ăn để giúp đỡ mấy em còn quá nhỏ, phụ bà giám thị. Những cậu lớn khi ngồi vào bàn, họ quờ tay một lượt là biết vị trí của các món. Còn bát của họ thì đã để vào một cái khuôn đục lõm xuống bàn trước mặt mỗi người cho khỏi đổ. Họ ăn uống rất gọn gàng. Nhưng mấy em nhỏ trông rất tội nghiệp. Có em thì mắt bao màng trắng như miếng củi nhẵn. Có em mắt đã nở, lại không có kinh nên với cái hốc mắt lép dờ dềnh ra, các em cứ cố nhường lên nhìn vào món nào đó. Mấy hôm đầu, thấy thế An phát khóc. Cái cảnh tượng trên một dãy bàn dài đồ vải đầy đồ ăn với hai hàng ghế đầy những em nhỏ không còn trông thấy gì mà cứ hau háu tìm kiếm làm An khổ tâm quá. An vẫn sợ thấy người nào đó ao ước cái gì mà không đạt được. Nhưng An không thể làm gì cho các em này. Các em chỉ đang ước nhìn thấy mấy món ăn để chỗ nào. Lớp màng trắng kia, trông mắt lép kia đã ngăn cách các em đời đời

với thế giới đầy màu sắc, thế giới náo nhiệt bên ngoài, đã chôn vùi tuổi thơ với những món đồ chơi đủ tâm thường, với những buổi hái hoa đuôi bướm. An thấy bất lực trước nỗi đau khổ mà tất cả quanh An đã chịu đựng. Và nàng cảm tạ Thượng Đế, ôi, ích kỷ biết bao, rằng may thay nàng còn có đôi mắt. Nàng cũng thấy

MÙA PHƯỢNG NỎ

Hoa khoe sắc thắm gọi chia ly

Lưu bút ngày xanh biết viết gì?

Vẻ sầu đang cất lời thề thốt

Áo trắng ngập ngừng trên lối đi...

Hoa khoe sắc thắm gọi kẻ sang

*Mắt thoảng nhìn nhau được ngời
ngang*

Thời nhè mai này chia đôi ngã

Gắng dẹp u sầu trong tâm can!

ân hận với sự kiêu hãnh ngăm của nàng mỗi khi nàng ở trường mù trở về. Nàng đã cảm thấy kiêu hãnh rằng đã giúp đỡ họ, đã thương xót họ. Tội nghiệp thay, trong khi đáng lẽ họ cũng được như nàng. Nhưng Thượng Đế sao lại cho họ phải đau mù như vậy. Cho nên An càng cố gắng giúp họ như là một hành động đền ơn.

Một hôm An đọc truyện Gánh Hàng Hoa của Nhất Linh. Mọi người chăm chú nghe. Tội chỗ Minh bị mù có tiếng thở dài. Đến đoạn Mịch ghen định tự tử, có một cậu phản đối:

— Trời! Sao lại tự tử. Cái anh chàng thật là hồ đồ. Chẳng biết phải trái gì cả.

— Nếu cứ tự tử là xong mọi chuyện thì chết là điều dễ nhất. Nhưng còn người sống, còn Liên kia, nàng sẽ đau khổ xiết bao.

An nhìn anh chàng vừa góp ý và mỉm cười. Anh ta thật yêu đời và dễ dãi quá, thật là hiếm thấy trong chốn này. Bỗng An bất gặp Tông đang nhìn ra phía ngoài. An lại gần hỏi:

— Anh Tông nhậu xét thế nào. Tông cười:

— Tôi thấy ông Nhất Linh để Minh tự tử là đúng. Nhưng ông lại cho sống lại. Và hình như, nếu tôi nhớ không lầm thì ông lại cho sống mất nữa. Thật có hậu và tốt đẹp. Nhưng cô tưởng tượng coi, nếu anh

Hoa khoe sắc thắm nhẹ rơi rơi
Dây lạt ngày xưa bụi tiếng cười
Và cõi tâm hồn dang điệu nhớ
Âm thầm mang kỷ niệm chơi vơi

*Hoa khoe sắc thắm vương bóng
khương*

Dùm cỏ trở nhỏ đòng tần ngẫu
Tay vẫy chào xa vừng thơ mộng
Tiếng quốc xa dần theo bước chân

*Rồi nắng hạ vàng giăng trường
xưa*

Hoa vẫn rơi bên trôn gió lửa
*Lớp buồn ngơ ngẩn ôm phiền
muộn*

*Hành lang lặng lẽ ngóng mây
thưa...*

— TẠ LỆ VÂN —
(TR. H. Hoàng Diệu)

chàng Minh không sáng mắt lại, rồi sau này đi làm thầy bói, thì cô Liên yêu quý và xinh đẹp kia sẽ ra sao. Sẽ cấp tráp theo sau hay là cầm đầu gây dẫn đường.

An tức uất lên. Hình như Tông bất mãn và muốn tàn phá hết cá ý định tốt đẹp của nàng. Nàng đã bỏ buổi sáng chủ nhật để tới đây, đọc những truyện mà nàng đã coi rồi, chẳng còn hứng thú gì cả. Nàng chỉ muốn làm cho họ đỡ khổ, ngày chủ nhật của họ đỡ tẻ nhạt, để an ủi họ, cho họ đỡ phiền muộn trong một vài giờ của cuộc đời tối tăm dài đằng đặc. Nhưng họ có muốn không. An bỗng cảm thấy nàng nghĩ sai. Minh ở thế giới khác. Không phải họ. Không giống họ, không có cái cảm giác của họ, nên điều mình nói ra đều là những điều xa lạ và kênh kiệu khiến cho họ không thông cảm. An đứng im bối rối. Tông lại tiếp:

— Tâm hồn tôi mệt nát quá phải không cô? Người ta nói: «Con mắt là cửa sổ của tâm hồn». Tiếc thay, cửa sổ của tôi đã đóng chặt bằng khóa chữ do tay anh diên.

An chạy một mạch xuống nhà lấy xe về thẳng.

Mấy tháng sau, An trở lại. Lần này An đến để từ biệt họ. An sắp đi lấy chồng. Sau khi cưới nàng sẽ theo chồng đi xa. Lúc nàng lên tới hiên, nàng thấy họ đã ngồi đông đủ và đang lần tay trên cái khuôn để viết chữ nổi. Dù An đi rất nhẹ, cũng có người reo lên:

— A ! cô An !

Đúng là mắt đã kém thì tại thính, An vui mừng chạy lại chào họ. Họ hỏi thăm rồi rít và đòi nàng đọc truyện. Nàng nói rằng chỉ tới chơi được một lúc thôi. Một vài người cho nàng biết là họ đã trách Tông dữ lắm. Nàng vừa trả lời vừa tìm Tông:

— Không phải lỗi tại anh ấy. Tại tôi bận.

Và mắt nàng đã gặp Tông. Chàng ngồi trong một góc, đang chăm chú viết trên cái khuôn. Mặt chàng xanh xao. An lại gần chàng cúi xuống nói:

— Anh đừng buồn nhé. Tôi không giận anh đâu. Tại tôi bận.

Tông không đáp, cứ cầm cúi ăn tay xuống tờ bìa. Một lúc sau Tông nói :

— Cô đi ở riêng à.

An ngạc nhiên:

— Vâng, sao anh biết.

Tông vẫn cúi :

— Những người mù thì trời lại phú cho linh tính bên nhạy.

Bỗng nhiên, chàng luống cuống làm rớt cái dùi đề viết. Chàng chụp vội bàn tay An đang chống trên bàn. Nhưng vì cái dùi rơi, An đang cúi xuống nhặt, thành ra Tông chụp hụt.

Tông vụt thấy rõ, rất rõ, sự kém cỏi, mù lòa của mình. Linh tính cho chàng biết tay An chống lên bàn, mà không kịp thấy An đang nhặt dùi chiếc dùi. Sau giây phút đó, Tông lại trở về cái vỏ ốc cũ của chàng. Tông nói nhỏ :

— Đã ba năm nay, đây là lần đầu tiên tôi cảm ơn trận đau đã làm cho tôi trở thành mù lòa, vì nhờ nó, tôi khỏi nhìn thấy khuôn mặt sáng rỡ của cô.

Tông vừa đứng lên vừa nói :

— Cô tốt lắm. Đủ rồi ! Tôi sẽ không quên trên đời có người hào hiệp và thương người như cô.

Tông sờ soạng tiến về phía dãy nhà ngang. Nước mắt An chảy dài xuống má. Lời nói cay đắng của Tông không làm cho nàng giận nữa. Nàng đã hiểu phần nào tâm trạng của những người đau khổ này. An tiếc đã không sớm cảm thông với họ, mà giận họ, uống đi bao ngày mà lẽ ra An có thể giúp đỡ họ được.

ĐỖ-PHƯƠNG-KHANH

thiều nhi /6

ĐẠO DIỄN TI' HON

Các bạn đi xem phim Kiếm Hiệp Trung Hoa thường thấy những cảnh đâm thâu từ bên này qua bên kia trông rất rùng rợn, đó là những cảnh giả do những nhà đạo diễn phim dựng nên. Nhưng hôm nay, dân Thiểu Nhi chúng mình sẽ làm đạo diễn chơi cho các bạn « té con mắt »...

Các bạn cần có một cây gươm hay dao dài, cắt ra làm hai cho cân bằng, đốt nển lên xong, các bạn lấy mỗi khúc hơi cho nửa cây gươm cong xuống như hình dưới đây :

Được hình gươm như thế rồi, các bạn cho khúc cong dưới vào lưng quần, khúc mũi gươm cũng thế. Đây là hình ảnh chứng thực... :

Nếu táo bạo chút nữa bạn có thể cho thuốc đỏ vào « chỗ bị đâm ». Kết quả vui lắm...

(Khi nhìn bằng mắt. Người khác không bao giờ thấy hai khúc cong dưới.) Và sẽ có cảm tưởng như thật.

Các bạn cũng có thể lấy tre hay dứa làm như một mũi tên. Lấy «che-wing-gum» dán hai cục vào hai đầu, lộn vào gần sát lỗ rốn, mũi thì chắm vào xương sống...

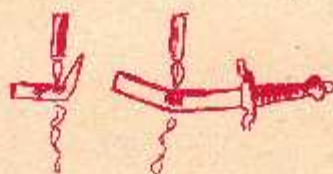
(Nhưng phải khoét hai lỗ nhỏ trên áo để có chỗ cắm đầu cây vào).

Đừng cho bố mẹ thấy, vì tưởng thật ông bà sẽ đem bạn đến nhà thương ngay... :

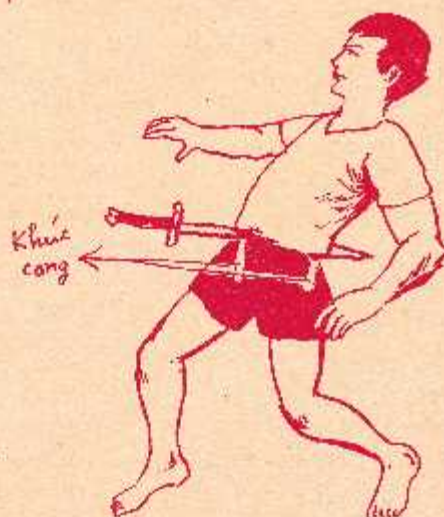
ĐẠ LY VŨ
(Khánh Hội)

(GƯƠM ĐANG CẮT ĐỐI)

(GƯƠM NHƯN NGANG)

SỰ TIẾN HOÁ và ĐỜI SỐNG Loài Ngựa

Ngựa là loài thú đã xuất hiện trên trái đất từ hơn 60 triệu năm qua. Vì thời gian, vì những biến đổi trên địa cầu khiến cho hình dáng của nó cũng dần đổi lột để thích ứng với hoàn cảnh hiện tại.

Ban đầu, tức là cách đây khoảng 60 triệu năm, nó là một con vật có đến 5 ngón thay vì 1 ngón như bây giờ và răng thì có đến 44 cái, răng cắn có những mấu tròn nên nó ăn được cả lá cây và những động vật như cua, ốc sên... người ta gọi nó là con Nguyên thủy, nó đi bằng bàn chân như loài gấu và sống ở nơi bùn lầy nhiều cây cối.

20 triệu năm sau, tức là cách đây 40 triệu năm, hình dáng nó đã bắt đầu thay đổi và hơi giống con ngựa như bây giờ. Vì lúc đó vào Thủy tân kỳ nên người ta gọi nó là Thủy tân mã. Tuy nhiên, con vật này chỉ lớn bằng con mèo, chân trước có 4 ngón, chân sau có 3 ngón. Người ta nghĩ ngờ chúng không phải là con cháu của Nguyên thủy, nhưng sau nhiều cuộc khảo sát, người ta thấy có những mảnh xương con ở hai bên chân, chứng tỏ nó vốn là loài có 5 ngón. Nó cũng đi bằng chân như con Nguyên thủy nhưng răng của nó đã biến đổi khá nhiều. Những mấu răng cắn xé xuống thành đường dài, nhọn nhụi. Cốt nó chỉ lưa thưa vài sợi lông cứng chứ chưa có bờm, đuôi thì ngắn cùn cùn và rất ít. Cách sinh sống của nó cũng giống như tổ tiên nó, nghĩa là ăn lá cây và sống ở nơi bùn lầy nước đọng.

Vài triệu năm sau, tức là vào thời Tiềm tân kỳ, mặt đất đã đổi lột đồng lầy lún lún trở nên khô cạn, không còn mềm nhão như trước nữa. Một sinh hoạt mới, một cuộc sống mới bắt đầu hiện diện trên trái đất. Những con vật không thích ứng với

HUYỄN ĐĂNG KHOA

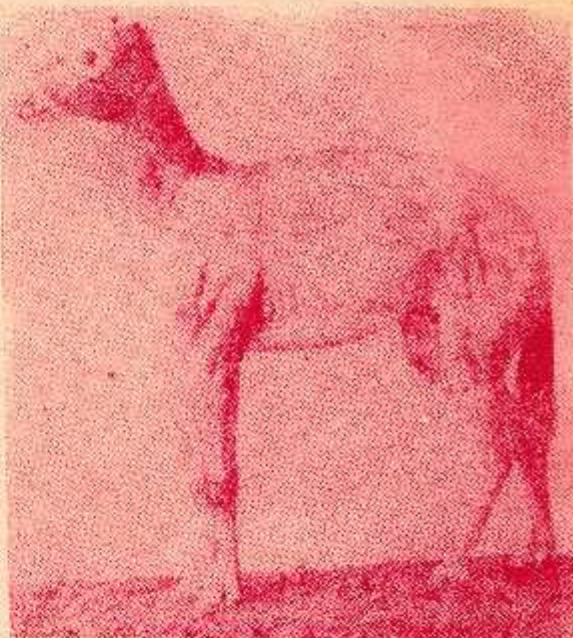
những sự biến đổi ấy dần dần bị tiêu diệt.

Lúc bấy giờ, con Thủy tân mã lại thêm một lần biến đổi. Tầm vóc của nó lớn hơn trước, nó đã có một cái bờm nhỏ và đuôi nó cũng dài hơn chân của nó chỉ còn có 3 ngón. Ngón giữa lớn hơn và ở đầu ngón có một móng dày, người ta gọi nó là con Tiềm tân mã. Thế là con ngựa đã lớn lên trong một hoàn cảnh mới, khác hẳn với tổ tiên chúng trong vài triệu năm về trước.

Trong lúc đó, khí hậu càng ngày càng khô khan nên một số lớn rừng cây không còn nữa và thay thế bằng những đồng cỏ tươi tốt mọc tràn lan khắp nơi. Những cành cây ở dưới thấp càng ngày càng ít khiến cho đời sống của chúng trở nên khó khăn.

Để thích ứng với hoàn cảnh hiện tại và để bảo tồn nòi giống, con Tiềm tân mã tập tành và biết ăn được cỏ. Răng của nó cũng thay đổi khá nhiều, những mấu răng cắn trước kia được thay thế bằng những đường cong. Nhờ vậy nó ăn cỏ được dễ dàng hơn.

Khi tự vệ, nó chỉ biết chạy thật nhanh nên ít khi nào bị lâm nạn. Cũng vì thế một phần nòi giống của chúng mới không bị diệt chủng. Trong 3 ngón chân của nó, chỉ có ngón giữa chạm xuống đất, vì vậy đầu ngón ấy là nơi tập trung sức nặng của toàn thân nên càng ngày

Ngựa có cách đây vài chục triệu năm.

ngón giữa càng phát triển để đi đến mầm móng xương đại. Tầm vóc của nó đã lớn bằng con mèo và bây giờ người ta gọi nó là Trung tân mã vì đó là thời Trung tân kỳ.

Dần dần, những đường cong trên răng cắn nối liền lại với nhau thành hình vành cung như ở giống ngựa ngày nay. Chiều cao cũng phát triển hơn trước. Những sự thay đổi này khiến cho đời sống của nó thành thoi hơn và dễ trốn thoát được nhanh vượt của kẻ thù, mặc dù nó phải sống ở nơi đồng trống, không có chỗ ẩn nấp.

Giống ngựa đầu tiên đi bằng 1 ngón chân gọi là Nguyên mã. Bấy giờ nó đã lớn gần bằng con ngựa ngày nay và chỉ ít lâu sau nó đã hoàn toàn đổi lột so với tổ tiên nó ngày trước. Di tích của những ngón chân xưa chỉ là những mảnh xương nhọn mà da đã che khuất ở hai bên cổ chân và răng nanh cũng nhỏ dần hay mất hẳn ở giống ngựa hiện đại.

Đó là lịch trình tiến hóa của loài ngựa, một loài có thân thể mạnh mẽ nhưng sức chịu đựng dai dẳng phi thường. Nhờ sức chịu đựng ấy mà nó mới bảo tồn được nòi giống và được loài người trọng dụng. Ngựa là một phương tiện di chuyển độc nhất thời xưa. Ngựa cũng được xếp vào một trong những con vật quý nhất nhờ ở sự can đảm và đức tính trung thành của nó.

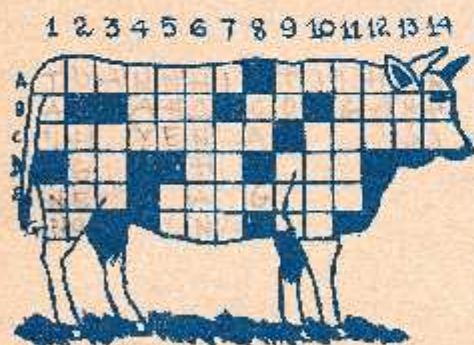

G I A ' I T R I /

Ô CHỮ CON BÒ

TUẤN NHỊ (Tam Kỳ)

NGANG :

- Tên tác giả ô chữ này — Nước chia ra làm nhiều... — Anh
- Mẫu tự đầu — AHA — Vật đặt ở dưới nước để cá chui vào — Ta phải... đưa học tập
- Cây rêu phát sinh đầu tiên là một... — Người làm thợ
- Tiếng cười — Làm giúp — Nhỏ (tiếng Hán)
- Đèn sáp còn gọi là... — Đồ vật người ta buồn bán.
- Không đối — Ba của mình — Châu Đại Dương còn gọi là Châu...

DỌC :

- Trái với cừu — Anh bình phương
- U — Trái với giàu (bò chữ đầu)
- A — Tên ông vua đầu tiên đời nhà Lý
- Trái với xưa
- Không nặng — Một thứ bệnh về phổi
- Nắng mãi không mưa
- Cây gậy — Chim có tờ, người có...
- Vật dùng để uống nước — G.
- Không nhỏ — Mềm (tiếng Hán)
- I — Cũng là lúa
- Việc làm tỏ ra mình là người quân tử
- Việc làm không có lợi
- NS
- Hai (tiếng Hán) thiếu nửa / 8

TRẢ LỜI ĐỐ VUI KỶ TRƯỚC

— Nếu A đúng là kẻ khi nói thật khi nói dối (như anh ta tự khai) thì câu trả lời của B và C đều sai (tức là cả 2 anh B và C cũng nói dối) như thế trái với giả thuyết (chỉ có một kẻ nói dối thôi).

— Nếu A là kẻ luôn luôn nói thật thì câu trả lời của anh C cũng xác định anh ta là kẻ nói thật. Như vậy cũng trái với giả thiết. (chỉ có một kẻ nói thật thôi).

— Vậy ta phải kết luận A là kẻ luôn luôn nói dối.

— Từ đó anh ta suy ra :

1) Anh B là kẻ nói thật.

2) Anh C là kẻ khi nói thật, khi nói dối.

ĐỐ VUI HÀNG TUẦN

Ba người bạn rủ nhau đi nhậu, trước khi nhậu họ cùng treo mũ lên móc. Sau đó cả ba cùng

quá chén, lúc về tuy có nhớ lấy mũ, nhưng mỗi người đều vớ đại lấy một cái.

Như vậy tỉ lệ may mắn mỗi người có thể lấy đúng mũ của mình là bao nhiêu, 1 trên 3, 1 trên 4, 1 trên 5, hay 1 trên 6 ?...

KHẮC DẤU TRÊN CAO SU

Pet NGUYỄN HIỀN

Bạn có một sổ sách, truyện, bạn muốn có một con dấu để ấn vào những quyển sách, truyện hoặc cuốn vở. Đây, tôi xin bày cho bạn cách làm.

Dụng cụ :

- 1 thỏi gôm (cục tẩy viết chì)
- 1 lưỡi dao lam
- 1 cây bút (bút đỏ, nguyên tử).

— Và một mảnh giấy.

Trước tiên bạn đo kích thước thỏi gôm trên mảnh giấy và rồi bạn ghi vào trong ô những tên bạn muốn khắc. (Hình 1) sau đó bạn lấy thỏi gôm chồng lên chữ và ấn nhẹ. Thế là trên thỏi gôm có chữ bạn muốn (đi nhiên chữ ngược) vì mực bút chưa khô. (Hình 2) sau cùng bạn lấy lưỡi dao lam và khéo tay rạch và khắc theo các chữ thật từ từ... đừng vội mà hư. Khắc xong bạn đã xài được rồi. Bạn

lấy mực Tampon (hay màu nước đỏ) làm một hộp như mấy hộp mực Tampon ở các công sở. Thế là bạn đã xài được... không những bạn có con dấu, mà bạn cũng đã trở thành nhà điêu khắc... tạm thời.

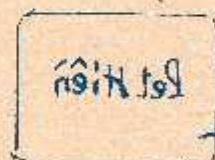
Chúc bạn thành công.

Hình 1

trên
mảnh giấy

Hình 2

in ngược trên
thỏi gôm

khắc xong bạn thử

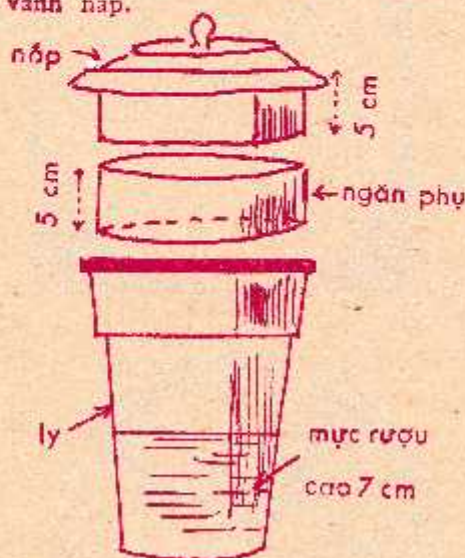
AO THUẬT

BIẾN GIẤY NGŨ SẮC THÀNH RƯỢU

Trình diễn :

Bạn giờ trước khán giả một cái ly bằng thiếc, bên trong chứa đầy giấy vụn ngũ sắc (bạn bóc vụn giấy cho rơi lá tã xuống ly để mọi người thấy rõ). Bạn đặt ly lại bằng một cái nắp rồi miệng hô « Hấp ! ». Bây giờ mở nắp ra, những mảnh giấy vụn trong ly đã biến mất. Bạn nghiêng ly để rót, khán giả ngạc nhiên thấy có rượu chất màu đỏ tươi chảy ra !

- Sửa soạn :**
- 1 cái ly bằng thiếc cao chừng 15 phân.
  - 1 cái ngăn đề vừa khít lồng ly, cao chừng 5 phân.
  - 1 cái nắp ly có vành trong cao bằng chiều cao của cái ngăn và đường kính nhỏ hơn cái ngăn một chút để có thể miệng ngăn ôm khít vành nắp.

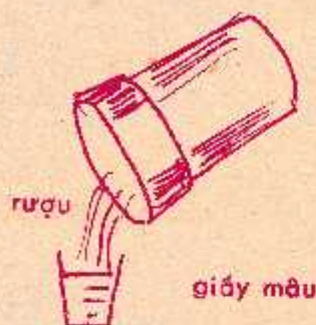

— Đổ nước pha màu vào ly mực nước cao độ 7 phân. Đậy cái ngăn lên. Trong ngăn để giấy ngũ sắc cắt vụn.

Xảo thuật :

Sau khi đảo giấy vụn trong ngăn phụ cho khán giả thấy, bạn đặt nắp ly lên. Đến lúc mở nắp ra thì ngăn phụ đã theo cái nắp mà ra ngoài.

Bây giờ bạn chỉ việc rót « rượu » ra cho khán giả coi chơi !

ngăn phụ
đính theo nắp

THẮC MẮC

(Tiếp theo trang 2)

ĐÁP : Việc rửa một cuộn phim thành ảnh phải qua các giai đoạn : tráng phim (để làm hiện hình và giữ hình), phơi khô rồi rọi lên giấy ảnh và ép láng. Tất cả công việc ấy mất chừng một ngày. Đó là trường hợp em đem phim tới tiệm. Còn trường hợp em đi chụp hình ở tiệm, tiệm sử dụng cuộn phim của họ để chụp

cho nhiều khách hàng. Đến khi chụp hết cuộn phim rồi mới tháo ra đem đi rửa một thể. Như thế thời gian lâu hơn là vì phải chờ đợi cho họ chụp hết cuộn phim đã.

HỎI : Em nuôi cá Thia Lia (cá đá độ). Cá em nuôi đẻ hai ba lứa, mỗi lứa đến một hai trăm con. Vậy mà cá con cứ chết hoài, không lớn được, mặc dầu em cho cá ăn lãng quăng mà cá con cứ chết. Anh có thể chỉ cho em cách nuôi cá để khỏi chết không ?

NGUYỄN PHÚC CƯỜNG
(Saigon)

ĐÁP : Nuôi cá đá độ em phải chú ý đến ba yếu tố : chỗ nuôi, nước và đồ ăn. Chỗ nuôi phải rộng để cá

tới lui thoải mái (nhưng chừng vài tháng khi cá biết đá bóng rồi phải nhốt riêng từng con trong chai). Nước nuôi cá tốt nhất là nước mưa, hoặc không thì nước giếng. Cá của em dễ chết là vì em nuôi bằng nước phông tên. Trong nước phông tên có nhiều hóa chất để sát trùng, làm cá con chịu không nổi. Nếu dùng nước phông tên em phải để chừng vài ngày cho hóa chất bay lết, hoặc lóng hết rồi hãy thả cá vào. Cũng đừng cho cá ăn nhiều quá, mỗi ngày chừng 2 lần, mỗi lần chừng mười, mười lăm con.

Trong T.N. một số tôi sẽ có bài nói về cá đá độ. Em nhớ đón coi.

BÁCH KHOA

thiên nhi/9

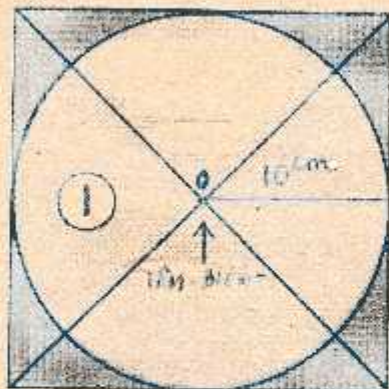
THỦ CÔNG

BÁNH XE QUAY TRƯỚC GIÓ

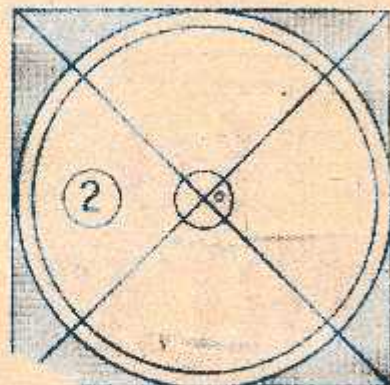
CỦA VỊT MỎ

Cách làm :

1.— Vẽ một hình vuông cạnh là 20 phần trên một miếng bìa mẫu. Kẻ 2 đường chéo của hình vuông để tìm tâm điểm O. Từ tâm điểm O ta vẽ một vòng tròn nội tiếp với hình vuông mà bán kính là 10 phần. (Hình 1).

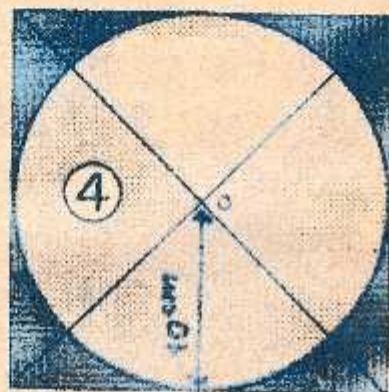
2.— Cũng từ tâm điểm O ta vẽ một vòng tròn thứ hai nhỏ hơn, đường bán kính là 8 phần, và một nhỏ thứ ba ngay gần tâm điểm O đường bán kính là hai phần. (Hình 2).

3.— Trong vòng tròn ở hình 2 ta vẽ theo như hình 3, cắt những chỗ có nét đậm và gấp ở những đường chấm. (Hình 3).

4.— Vẽ hình vuông khác cạnh cũng là 20 phần trên một miếng bìa dày (carton) rồi vẽ một vòng tròn nội tiếp bán kính là 10 phần theo như cách vẽ ở hình 1 (Hình 4) để làm cái đế, ta nên làm hai hình tròn như vậy dán liền vào nhau để cho đế thêm nặng.

5.— Lấy một khúc gỗ tròn, đường kính độ 1 hay một phân rưỡi, dài độ 20 phần, hay 1 cây thước kẻ gỗ cũng được để làm cái trục. Đóng đế vào cái trục (Hình 5).

6.— Gắn vòng tròn (bánh xe) ở hình 3 đầu trục bằng Punaise hay đinh nhỏ (Hình 6).

7.— Cắt những búp bê và những lá cờ nhỏ dán vào chung quanh bánh xe, xong để trước gió bánh xe sẽ quay tít như 1 cái tán của đèn kéo quân rất đẹp.

Kích thước trên là kích thước phỏng chừng. Các em có thể tùy ý làm lớn hay nhỏ tùy theo ý thích. Mong các em thành công ./.

VỊT MỎ

THỦ CÔNG

CON

VE SÂU

BẰNG GIẤY

Cách gấp.

1 — Gấp chéo một tờ giấy vuông, (H.1) nên làm giấy màu vàng sậm gần giống màu con ve.

2 — Gấp hai đầu B và C lên đầu AÁ theo đường chấm ở hình 1 và ta có hình 2.

3 — Gấp hai đầu B và C xuống theo đường chấm và chiều mũi tên ở hình 2 ta có hình 3.

4 — Gấp đầu A xuống theo đường chấm và chiều mũi tên ta có hình 4.

5 — Gấp đầu A xuống theo đường chấm và chiều mũi tên ta có hình 5.

6 — Gấp và dẹt sau theo đường chấm và chiều mũi tên ta có hình 6.

7 — Gấp hai đầu nhọn ở đầu theo đường chấm và chiều mũi tên ở hình 6) để làm hai mắt con ve ta đã gấp xong con ve như hình 7 và hình 8 rồi.

Chúc các bạn gấp khéo và đẹp.

(TB : Tôi có gập một mẫu con ve sâu và gửi chú Nhật Tiến, nếu bạn nào thắc mắc thì sáng chủ nhật đến thăm chú Nhật Tiến ở tòa soạn để xem mẫu)

CHÂU LY : Sư Tôm

CÂU ĐỐ

HOÀI SƠN (Tam Kỳ)
(Nguyễn Hoài)

- 1) Rung rinh nước chảy qua đèo
Bà già lặn lội mưa heo lầy chông.
— Đố là trái gì ?
- 2) Con mèo con chó có lông,
Bụi tre có mắt, nổi dưng có quai
— Đố là quả gì ?

3) Bằng hạt đỗ, ăn quả cả làng.
— Đố là con gì ?

4) Một cây mà có năm cành
Nhúng nước thì héo, dễ đánh thì tươi
— Đố là cái gì ?

5) Chồng thì dễ bụng ra ngoài
Vợ lại có tài thất lạng buộc bụng.
— Đố là trái gì ?

ĐỐ NÁT ÓC

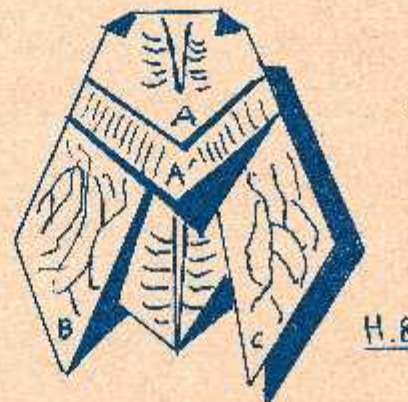
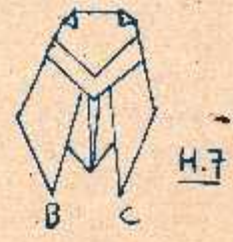
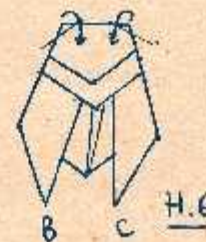
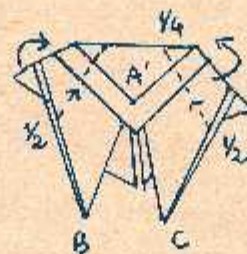
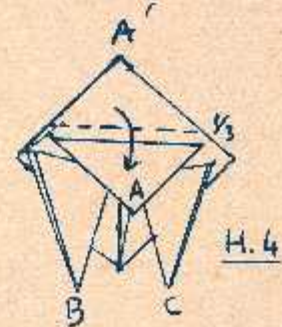
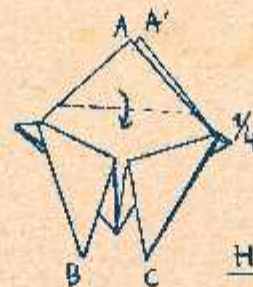
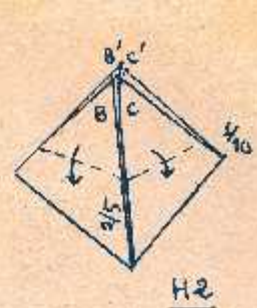
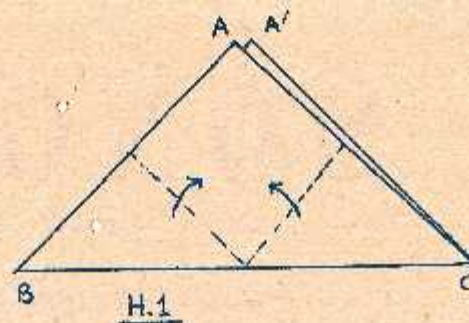
1) Bạn thử tìm trong con người của bạn, có cái gì bắt đầu bằng chữ X, trừ cái xương ?

2) Nhìn hình vẽ dưới đây, đố bạn đọc được tên của một bậc thầy đáng kính :

O' - 4'

(Xem trả lời trang 27)

thiều nhi / 11

SÔNG LÂU

- NGƯỜI GIÀ NHẤT THẾ GIỚI BAO NHIÊU TUỔI ?
- CÂY GÌ SỐNG ĐẾN 8.000 NĂM ?
- CON CHIM GÌ SỐNG LÂU NHẤT ?

LAM SƠN sưu tầm

Ông M. Guéneau, một nhân viên của Hội các Y-Si Pháp, là tác giả của cuốn sách mang tên : « *Lâm sao để sống lâu trăm tuổi* ? » Trong cuốn sách này, ông M. Guéneau có thuật lại một câu chuyện thú vị, có thật sau đây :

« Ngày 31-1-1554, đức Hồng-Y Armagnac đi qua một đường phố, thấy một ông già 80 tuổi đang đứng khóc trước cửa một ngôi nhà. Hỏi thì ông già kia bảo rằng ông khóc vì bị ba ông ta đánh. Ngạc nhiên, đức Hồng-Y vào ngôi nhà đó thì gặp một cụ già 113 tuổi. Cụ già này giải thích :

« Tôi đánh nó vì nó vô lễ với ông nội nó. Nó đi ngang trước mặt ông nội mà không cúi chào. Lấy làm lạ quá, đức Hồng-Y đi tìm thăm thân phụ của cụ già 113 tuổi kia thì gặp đánh một cụ già khác, thọ...170 tuổi».

Chính ông M. Guéneau, tác giả cuốn sách trên cũng sống rất lâu. Ông chết năm 1935, vào năm ông được 103 tuổi.

Gần đây nhất, năm 1927, nhà văn Henri Barbusse đã đến thăm một nông dân tên Chaposki tại một làng thuộc nước Nga. Nông dân này được 140 tuổi. Nhà văn đã ngạc nhiên vô cùng khi thấy ông Chaposki tuy già nhưng hoạt động vẫn nhanh nhẹn, mắt vẫn sáng tỏ và giọng nói thật trong trẻo. Bà vợ thứ ba của ông là một bà già 82 tuổi. Con gái thứ hai của ông 26 tuổi.

Cũng vào năm 1927, sau một cuộc kiểm tra dân số tại Novoborisov ở Nga, người ta bắt gặp một người ghi là sinh năm 1796. Ông ta tên là Marsiania Maltarévitch, 130 tuổi và đã đi bộ từ nhà ông đến nơi khai giấy tờ, qua một quãng đường 20 cây số.

Nhà thông thái Nga, tên Bogomoletz, cho biết rằng có một cụ già 123 tuổi, chết vào năm 1935 vì một bệnh truyền nhiễm, để lại con gái 80 tuổi. Ông cụ này còn trí nhớ minh mẫn, thính quan còn tốt và trước khi chết 3 năm, cụ vẫn còn làm việc đồng áng một cách dẻo dai.

Việc kéo dài đời sống, từ lâu, vốn là một cái đích nhằm của khoa học. Trong vũ trụ, vạn vật, người ta thường tìm thấy nhiều trường hợp sống lâu khá lạ lùng, tí như có loại thông sống lâu đến 3.000 năm ; con chim trạ sống lâu đến 122 năm. Vậy tại sao con người lại không tìm cách để kéo dài tuổi thọ ?

Một nhà thảo mộc học trứ danh tên Negeli, cho rằng trong thiên nhiên, không có cái chết nào gọi là cái chết tự nhiên cả. Ông dẫn chứng có những loại cây sống lâu đến 2,3 nghìn năm. Chúng không tự nhiên mà chết. Chúng chết chỉ vì một thiên tai nào đó như bị bão tố, sét đánh, mưa lũ làm trốc gốc mà thôi. Cái cây đặc biệt trồng tại biệt thự Orontava, ở Têxêriffle, đã sống đến mấy nghìn năm. Thân cây rỗng ruột nhưng cây vẫn sống cho đến ngày nó bị một cơn giông quét ngã.

Một cây cẩu chi (baobab) có thể sống lâu từ 5.000 đến 6.000 năm.

Một cây dracéna có thể sống tới 8.000 năm.

Những nhà du lịch cho biết cây ô-li-vơ của nhà hiền triết Platon sống hơn 2.000 năm trong vùng ngoại ô Nhà Điện (Athènes)

Cây vương ngô đồng (phatane) của nhà thần y Hippocrate, ở tại đảo Cos, sống đến 2.300 năm.

Các loại thông, tùng, bách thường sống lâu từ 570 năm đến 3.000 năm.

Thú vật không sống lâu bằng cây cối nhưng người ta cũng phát hiện được nhiều trường hợp lạ, chứng tỏ loài vật sống cũng khá dài. Năm 1732, người ta bắt được một con

chim ưng tại mũi biển Bonne-Espérance. Con chim này đeo nơi cổ một chiếc vòng vàng có khắc câu : «Hoàng Đế Anh Quốc, 1660». Như vậy, Chim Ưng đã sống với chiếc vòng ấy đến 122 năm. Không biết trước khi đeo chiếc vòng, nó đã được mấy tuổi ?

Các nhà sinh vật học và tự nhiên học đã sưu tầm về tuổi thọ của loài người, sau đây là vài trường hợp điển hình :

— Ông Kentigen, người xây dựng nền chủ giáo khu Glasgow, nổi tiếng là sống lâu nhất = 185 tuổi.

— Một người Hung gia lợi, tên Caznten chết năm ông 185 tuổi. Con trai ông được 95 tuổi.

— Ông Disens Kino chết ở Yorkshire năm ông 169 tuổi.

— Ông Thomas Parr sống 152 tuổi mà còn hoạt động mạnh mẽ.

Năm 120 tuổi, ông tục huyền với một góa phụ và sống với bà này 12 năm. Theo sự phát giác của bà vợ thì ông ta không có gì tỏ ra già lão cả. Ông Parr đã sống qua 9 đời vua nước Anh và nhận một chuyến được mời vào cung vua dự tiệc, ông ta ngã ra chết chỉ vì...bội thực (ăn, uống quá nhiều).

Các y sĩ mổ ông ra để khám nghiệm và không tìm thấy một dấu hiệu nào tỏ ra các cơ quan trong người ông ở vào tình trạng suy yếu, già lão cả.

Ở Na-Uy, ông Joseph Harrington chết vào năm 1797, thọ 160 tuổi, để lại một bà vợ trẻ và rất nhiều con do nhiều bà vợ khác sinh ra. Con trai trưởng của ông 103 tuổi.

Một thủy thủ người Na-Uy, tên DraKenberg, sống 146 năm. Năm 68 tuổi, ông ta bị người Á-Rập bắt cầm tù. Ông bị giam cho đến năm 83 tuổi. Năm ông 90 tuổi, ông vẫn còn làm nghề thủy thủ. Ông cưới vợ năm 111 tuổi. Vợ ông chết, ông tính lại cưới vợ nhưng bị người ta chê không lấy. Ông chết vào năm 1772 vì bệnh nghiện rượu.

LAM SƠN

TRÒ CHƠI NGOÀI TRỜI Ném Banh Qua Mái Nhà

Bja diềm : Một khoảng đất trống có 1 mái nhà thấp như nhà đề xe, nhà kho v.v..

Vật Dụng : 1 trái banh bằng cao su.

Số người chơi : Từ 6 đến 30 người.

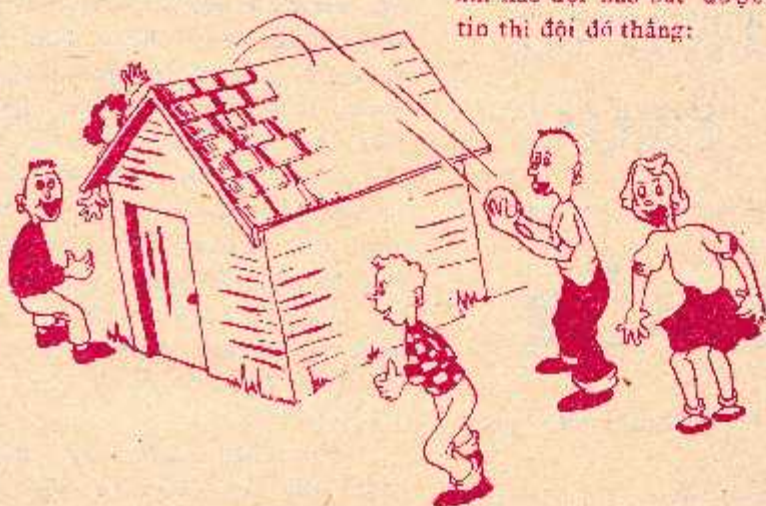
Đội hình : Xem hình vẽ.

Cách chơi : Số người dự cuộc chơi được chia đều làm 2-đội : đội «A» và đội «B» Mỗi đội đứng về 1 phía nhà đối với nhau. Mỗi đầu đội «A» ném banh trước, trước khi ném thì hô to : «Chuẩn bị ! Ném», rồi ném

trái banh qua mái nhà về phía đội «B» đội «B» cố gắng bắt được trái banh, nếu bắt được, thì người bắt được trái banh sẽ đuổi theo đội «A» để cố ném trái banh trúng vào người của đội «A», trong khi đó thì đội «A» phải cố chạy trốn chung quanh nhà (Không được chạy xa khỏi nhà) để khỏi bị trúng banh, nếu người nào bị banh ném trúng thì người đó sẽ bị bắt làm con tin của đội «B». Trong trường hợp đội «B» không bắt được banh thì đến lượt đội «B» ném banh về đội «A» và trước khi ném cũng phải hô to : «Chuẩn bị ! Ném» như đội «A» đã làm.

Nếu một đội nào ném trái banh mà không qua được mái nhà về phía đội kia, thì được quyền ném lại nhưng phải hô to : «Ném lại ! Chuẩn bị : Ném».

Trò chơi cứ thế tiếp tục cho đến khi nào đội nào bắt được nhiều con tin thì đội đó thắng.

Ô CHỮ CON CỪU

NGANG :

1. — Nhớ lại
2. — Không nguyên vẹn
3. — Hát
4. — Tuân bảo thân yêu của chúng ta
5. — Không ưng — Chán
6. — Yên — Cư trú

DỌC :

- A. — Lan ra bên trên.
- B. — Đại danh từ ngôi thứ ba số ít.
- C. — Làm cái khác giống như cái cũ.
- D. — Ngại — Anh
- E. — Thuận theo.
- F. — Lao xao — Muốn ăn cơm thì phải..

G. — Măng cầu — Hát anh.
H. — Một hình thức kiểm soát sự học
Đỗ Thị Mỹ Lệ — Gò Công

A B C D E F G H

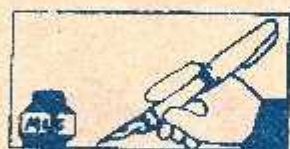

(Xem trả lời trang
thiếu nhi/13

MỘT ĐAM CƯỚI KỶ DI

CHIẾN CÔNG RỤC RỖ CỦA ANH HÙNG KHÁNG PHÁP NGUYỄN TRUNG TRỰC

□ YẾU PHU (sưu tầm)

Buổi trưa thật oi ả, im lặng. Trong suốt một vùng sông Vàm cỏ Đông rộng lớn đầy rẫy những tàu chiến, tàu tuần Pháp bỏ neo yên nghỉ. Ngay tại cửa sông Nhật Tảo, chiếc tàu L'espérance nằm sừng sững án ngữ với một toán lính Pháp và Ma Ni. Tại chợ một đại đội lính Mã Tà (Tức là thổ binh) lăm lăm canh gác làm thế ý dõc. Tất cả dường như chìm trong cái không khí im lặng của chiến tranh Việt Pháp. Lúc đó từ phía hữu ngạn, chợt xuất hiện vài chiếc ghe mũi quay tiến về nơi chiếc tàu L'espérance. Trên gồm toàn dân ông áo dài rộng khăn đen mới. Đàn bà thì áo dài nón cụ. Mọi người mặt mày hớn hờ. Hóa ra đó chỉ là một đám cưới lớn, đi rước dâu về. Chiếc ghe đầu phứt chóc ghè sát tàu. Một ông lão tức thì

trình việc đi rước dâu cho viên hạ sĩ coi tàu. Tên này với phi báo quan Xếp tàu cùng viên thông ngôn. Khi đó ông lão nói :

— « Nay nhân ngày vui của cháu tiện qua đây xin quan lớn thương tình cho phép chú rể ra mắt. Và dâng ngài vài chục hột trứng gà tươi cùng ít nải chuối « Cau » rất ngon, dùng lấy thảo. »

Rồi không đợi quan lớn bằng lòng, ông lão gọi chú rể khấn, nếm bụng hột gà, phủ rỏ bụng chuối, lên dâng trước quan lớn. Nhưng bất thần quan lớn chưa kịp nờ nụ cười thì chú rể thò tay vào mình rút ra một cái búa chém chỉ từ xuống đầu quan lớn. Chàng rể phụ cũng rút đoàn đao đâm bồi nhát nữa và cùng hô to « XÁP CHIẾN » Tức thời cả đàn ghe ào ào lộng lên, người mác kẻ dao... Mã tẩu nhảy nhất loạt lên tàu, chém giết toi bồi, Bọn thủy thủ bị giết gần hết vì chúng đang ngủ trưa. Chỉ có 4,5 người kịp thả xuống xuống sông chạy trốn. Bọn người đám cưới liền nổi lửa đốt tàu với tất cả đồ dân hòa dân sản dưới thuyền. Lửa hồng bốc cao rực trời xanh một khoảng. Thấy đã thành công họ liền rút xuống ghe lên bờ tiếp chiến. Vì lúc ấy đồng bọn của họ đang tấn công tới tập toán lính Mã Tà ở chợ. Sau đó tất cả rút đi mất hút.

Chiến công vượt sức tưởng tượng này, ngày hôm sau đã vang dội khắp các tỉnh miền Nam Quân Pháp cho tay sai dò hỏi, mới biết do Nguyễn trung Trực một bộ tướng cũ của Lãnh Binh Trương công Định chủ xướng. Đó cũng chính là ngày đầu tiên ra quân kháng Pháp. Trận này ông giết gần hai chục lính Pháp và Ma Ni cùng 40 thổ binh. Triều đình Huế hay tin phong ông làm Phó quản cơ...

Về tiểu sử, ông sinh năm Mậu Tuất 1838. Tên thật là Nguyễn văn linh tên tục là Chơn. Vì tính tình ngay thẳng nên thầy học đặt cho hiệu Trung Trực. Người vóc dáng khỏe Mạnh, Sóng băng nghề chài lưới tại Tân An. Khi trước đã cùng với Huỳnh công Tện theo Trương định khởi nghĩa. Trương Định thất bại ông trở về chiêu dụ các bạn hiệp

lực đánh Pháp từ tháng 03-1861. Lúc ấy ông mới 23 tuổi. Sau trận đốt tàu mà chính ông là chủ rẽ thành công, ông rút nghĩa quân về vùng Cà Mau, lo việc đánh Pháp, bởi lúc này miền Nam đã hoàn toàn rơi vào tay quân Pháp. Một đêm hạ tuần tháng tư nhuận âm lịch năm 1868. Trời tối đen như mực, ông cùng đồng đội hóa trang lưng trần quần cộc người đập dầy bùn về đánh chiếm đồn Rạch Giá. Vì vùng này nằm dưới sự cai trị của lão chánh Phen hung ác. Ông dùng kế nội công ngoại kích đột nhập đâm chết tại chỗ tên Chánh Phen, rồi chia quân giết sạch lũ giặc đem bêu đầu ngoài bờ sông Rạch Giá. Sau đó dân chúng vật heo mổ trâu bò đãi nghĩa quân nồng nhiệt. Ông giữ đồn được bốn ngày từ 18-06 đến 21-06-1868, thì Pháp đem hùng binh kiện tướng do Huỳnh Công Tấn dẫn đường về đánh. Trước lực lượng mạnh mẽ ông phải lui về Hòn Chông, rồi Phú Quốc lánh nạn.

Pháp theo kế hoạch của Lãnh Binh Tấn, đem quân và tàu chiến vây thật ngặt ngoài khơi rồi nã trọng pháo vào. Còn lính Mã Tà đồ bộ, nhưng cũng chỉ dám đóng chung quanh thành vòng đai lớn, nhằm tuyệt đường lương thực của nghĩa quân. Phần nghĩa quân được ông phân tán mỏng trà trộn với dân chúng trên đảo để đợi thời cơ. Lấy phen, liếp bờ... bện với tre nứa đem che khắp mọi chỗ trên cũng như dưới nơi nghĩa quân nấp. Nhờ đó đạn bắn vào bị sức mềm dẻo của phen liếp rơi xuống mặt tung ra biển. Chồng chọi như vậy được ít lâu thì, nghĩa quân cạn lương. Ông phải nói với anh em rằng :

— « Quân kia nó chỉ oán mình tôi. Thôi để tôi ra cho chúng bắt tránh cho anh em khỏi bị hại.

Mọi người đều không chịu thể cùng chết cả với ông. Nhưng ông không nghe, nhất định sai người viết thư gửi cho tên sĩ quan chỉ huy đại ý nói : « Nếu không giết hại anh em đồng đội tôi, thì tôi sẽ ra hàng với tay không ».

Sau đó ông bị giải lên Saigon, trình diện Pháp soái là Hải Quân Trung Tướng Ohier thấy ông là người gan dạ anh hùng nên dụ hàng

Nhưng cụ nhũn nhận cảm ơn lòng tốt, và một mực xin chết.

Dụ mãi không được, Ohier nói :

— « Dầu ông sống hay chết, binh lực Pháp cũng sẽ tận diệt quân phiến loạn ở xứ này. »

Ông chỉ vào sân cỏ xanh cười nói :

— « Thưa ngài, khi nào ngài trừ cho hết cỏ trên mặt đất thì mới may ra diệt được những người ái quốc xứ này mà ngài gọi là quân phiến loạn. »

Thấy mỗi phút giây không làm ông và các đồng chí siêu lòng. Pháp giải ông về Rạch Giá. Đúng sáng tinh sương ngày 28-8 năm Mậu Thìn âm lịch (1868) ông bị đưa ra pháp trường xử trảm. Lúc ấy ông được 30 tuổi. Người chém ông là một tên Miên, trước khi chém hân phái bỏ gươm quỳ xuống lạy ông xá lỗi, ông nói :

— « Mày không có lỗi gì mà phải xin lỗi. Nhưng nhớ chém tao một nhát thật ngọt nếu không tao vận hơng mày à ! »

Sau đó Pháp cho người chôn cất tử tế. Hiện nay đền thờ của ông còn khói hương nghi ngút trên bờ sông vô Rạch Giá.

Theo các vị tiền bối người vùng này kể lại, thì trước giờ bị hành quyết ông có cảm khái làm ra bài thơ :

« Theo việc binh nhưng thuở trẻ trai,

Phong trần hằng hết tuổi gươm dài.

Anh hùng gặp phải thời không đất,
Thù hận chan chan chẳng đợi trời. »

Lúc đó vua Tự Đức ngoài Huế hay tin, sai người làm lễ truy điệu rất trọng thể với bài văn tế do chính nhà vua gởi vào.

Ngày nay học sinh các em thường được đọc hai câu.

« Nhật Tảo lìa hừng, trời long đất lở.

Kiên Giang gươm tuốt quý khốc thân sâu. »

Đó chính là hai câu đối treo trước đền thờ, để ghi nhớ công ơn ông đã một đời hy sinh cho quốc gia dân tộc.

Người Việt Nam

CHƠI ĐÁ BANH TỪ LÚC NÀO ?

(tiếp và hết)

VẠN LÝ

HỘI BANH QUÂN ĐỘI VÀ HỘI BANH NGƯỜI VIỆT NAM ĐẦU TIÊN RA ĐỜI

Các em có biết hội banh Hải quân hiện giờ là hội á quân 72 đứng sau Tổng tham mưu đã có một tiến trình bắt đầu từ hội Hải quân người Pháp, một trong hai hội quân đội đầu tiên ra đời. Hồi đó, năm 1908 hai hội quân đội được thành lập là hội hải quân (Union sportive de la Marine) và hội Stade Militaire. Đồng thời hội banh đầu tiên do người Việt thành lập tại Saigon cũng vào năm 1908 với tên Gia Định Sport. Nhưng sau đó Hội Etoile Blue cũng của người Việt sáp nhập với hội Gia Định Sport để có tên đến ngày nay. Như vậy hội Ngôi sao Gia Định vẫn còn duy trì đến nay, nghĩa là hội này đã trường thọ 64 năm trên thao trường, một điểm son đáng ghi nhớ. Tuy hội Ngôi sao Gia Định bây giờ không còn thời vàng son nữa, nhưng với hiện danh lão tướng Ngôi sao Gia Định có thể làm chứng nhân cho lịch sử bóng tròn Việt Nam hiện đại. Để rồi làng bóng Việt Nam được bắt đầu kể từ năm 1909 với sự ra đời của các hội người Việt Nam như Paul Bert, U : S Colonaise, Commerce Sport, Gò Vấp v.v...

LIÊN ĐOÀN BÓNG TRÒN NAM PHẦN VÀ TỔNG CUỘC TỨC CẦU HIỆN TẠI

Năm 1925, như trong các lĩnh vực khác người Việt Nam chúng ta bắt đồng ý kiến với người Pháp, (Tổng cuộc An Nam) ra đời. Tổng cuộc này do hội Ngôi sao Gia Định chủ xướng thành lập và vận động với các hội người Việt tại Saigon

tách riêng ra khỏi Tổng cuộc Nam kỳ của người Pháp và chơi riêng. Lúc bấy giờ sân banh của Tổng cuộc An Nam là sân Mayer tức sân Hiền Vương sau này. Hiện sân này đã nằm trong Bộ Phát triển Nông Thôn 272 Hiền Vương Saigon. Sau một thời gian không bao lâu, nhờ một số người có thiện chí và hăm mộ bóng tròn muốn cho bộ môn này tiến bộ hơn lên nên giảng hòa cho đôi bên thỏa thuận và sáp nhập lại. Ban quản trị hỗn hợp Pháp Việt cho ra đời Liên đoàn bóng tròn Nam phần.

Phải chờ đợi đến năm 1948 Liên đoàn bóng bàn Nam phần mới thuộc chủ quyền hoàn toàn của người Việt Nam và ông Nguyễn Phước Vọng làm chủ tịch. Chính ông này đã leo lái bộ môn bóng tròn Việt Nam trong suốt 14 năm đến năm 1962. Tuy nhiên phải đợi đến năm 1955 số thể thao gia người Pháp mới rút khỏi Ban Quản trị. Liên đoàn bóng bàn Nam phần tự giải tán năm 1959 để chấn chỉnh và thành lập Tổng cuộc tức cầu Việt Nam. Tổng cuộc tức cầu Việt Nam chính thức thành hình năm 1959 leo lái bộ môn tức cầu trong toàn quốc.

Tổng cuộc tức cầu Việt Nam là cơ quan lãnh đạo thể thao môn banh tròn tư nhân nối tiếp. Liên đoàn bóng tròn Nam phần, đã gia nhập Tổng cuộc tức cầu Quốc tế và Tổng cuộc tức cầu Á Châu. Hiện ông Võ Văn Ứng làm Chủ Tịch Tổng cuộc tức cầu Việt Nam.

Như vậy các em đã biết qua về môn thể thao vua của Việt Nam kỳ sau anh sẽ nói về cách chơi cũng như một số luật lệ và quyền hạn của khán giả trong môn này.

Các bạn có đồng ý rằng

Chị kính mến!

Đây cũng là lần đầu tiên em... mạo muội cầm viết lên, để bắt chước chị Thảo Quyên và chị Diễm Thúy; và em xin phép chị; cho em được một lần (và có thể mãi mãi sau này) được góp ý kiến, gọi là những gì em hiểu biết, nói về phép lịch sự, đạo làm người... để em nêu ra trong mục **VƯỜN HỒNG** này cho các bạn đồng trang lứa của em; cùng nhau chúng ta học, hỏi nhau. Nếu có gì sơ sót xin chị xí xóa cho, và xin các bạn đừng cười, đừng cho tôi là bày đặt «thầy đời» như vậy thì chết tôi, tội tôi lắm! Thành thật cảm ơn chị và các bạn. Em xin vào đề:

— Nói về gia đình, khi nhà bạn có khách đến chơi, bạn không nên rầy mắng các em, gây ồn ào. Và bạn phải bảo các em của mình đừng đùa giỡn.

— Trong bữa cơm, nếu bạn muốn ho, muốn hát hơi, thì bạn phải che miệng lại rồi quay đi chỗ khác mà ỳ. Làm như vậy bạn sẽ trở thành con người có ý tứ, lịch sự.

— Lần đầu tiên, khi bạn của ta đến nhà ta chơi, để tránh sự ngượng nghịu, mắc cỡ cho bạn; ta nên đem sách báo ra cho bạn coi. Không nên để bạn ngồi bơ vơ một mình cho người nhà của ta... hặc hời, mà phải luôn ở bên bạn để ủng hộ tinh thần bạn. Và ta có thể trả lời giúp bạn những điều gì cha mẹ ta hỏi, nếu cần.

BÔNG HỒNG CHO GIA ĐÌNH

Ấm êm

Gửi bố đó, Hoài Thương ơi.

Bạn có biết Ba em không? biết mẹ em không? người hiền lành cơ. Ba mẹ thương em, chị Hào, anh Nghĩa với bé Tâm đều bằng nhau. Có điều Ba hay nựng em Tâm và buổi tối em Tâm ngủ chung với Mẹ. Mẹ em nói tại em Tâm còn nhỏ. Hồi xưa, em cũng đã như vậy khi còn bé, Ba hay nựng và em ngủ chung với Mẹ. Nhưng bây giờ, em chỉ thích ngủ với chị Hào. Tối tối, chị kể chuyện đời xưa cho em nghe. Có khi chị còn hát nhỏ nhỏ nữa. Những bài hát ngân ngân trong chương trình nhạc phát thanh học đường dạy. Em thích nghe chị Hào hát ghê, lúc sắp đi ngủ, sau khi học bài xong. Anh Nghĩa thì vì sắp thi, nên anh lo học lắm, đêm nào học cũng thật khuya. Ba Mẹ bảo anh học vừa thôi kẻo bệnh. Em thương anh Nghĩa thật nhiều và chỉ cầu mong cho anh thi đỗ.

Em cũng thương em Tâm nữa. Bé dễ thương làm sao, như chú búp bê bày ngoài hiệu Tân Tiến trên đường đi học em thấy hàng ngày.

Hai má phúng phính hồng hồng, đôi mắt mở lớn như như mắt thỏ, với những sợi tóc mặt cong cong dễ yêu. Bé mới tập nói và tập đi chập chững. Suốt ngày, bé gọi Ba, gọi Má, anh hai, chị ba, chị tư... bập bẹ luôn miệng. Em thích nhất lúc bé Tâm gọi em là chị Tư!

Còn Ba Mẹ em nữa. Ba em đi làm suốt ngày, buổi chiều mới về. Mẹ em ở nhà nấu cơm, giữ em Tâm. Ba mẹ hay khuyên chúng em những điều hữu ích. Mỗi khi chúng em học giỏi, ba mẹ thưởng cho những món quà nho nhỏ.

Nếu ai hỏi em về tình gia đình ở đâu? Em sẽ bảo: em về Ba ở trên vai phải, mẹ vai trái, anh Nghĩa bàn tay phải, chị Hào tay trái và em Tâm ở giữa...

LAC THỦY

(Văn đoàn Thủy Triều Gò Công)

ĐẦM ẤM

(Tặng mục Bông Hồng Cho Gia Đình)

Tối nay cơm nước xong rồi
Chị Thu ôn vớ — Bé ngồi xem tranh

Còn ba đang đọc nhật trình
Mẹ ngồi đan áo để dành mùa mưa
Bà ngồi trên võng đong đưa
Ru cho cháu ngủ à... giấc nồng
Ông ngồi nghĩ ngợi mông lung
Em nhìn thương mến, trong lòng
ngất ngây

ĐÀNG LINH

(Lớp 9/1 — T.H. Lý Tín)

— Khi đến nhà bạn chơi, ta phải chào hỏi cha mẹ của bạn cho có lễ phép (nếu có), và luôn cả các anh chị của bạn nữa ! Chứ ta đứng vì... thỏ đế hay mắc cỡ mà không mở miệng hỏi chào hỏi một tiếng nào. Tùy cái tùy chỗ mà ta mắc cỡ, chứ trong việc lễ phép, lễ độ nó bắt buộc ta không nên như thế, có phải không các bạn ?

— Khi đi ngoài đường, gặp đám tang đi qua ta không nên chỉ chỗ này nọ, mà phải cúi đầu thành kính, gọi là một phút tiến đưa vong linh người xấu số đến nơi an nghỉ sau cùng.

— Khi trò chuyện với bạn bè, ta không nên khua chân múa tay, vì đó là một cử chỉ khiếm nhã, bạn bè có thể khinh thường con người mình.

— Và cũng khi đang đối diện nói chuyện với bạn bè, ta không nên khạc nhổ xuống đất, vì đó là hành động xấu xa, kịch cợt, đáng ghê tởm.

— Đứng trước một đám đông, khi các bạn mới..., (đứng cười, vì tính tôi thành thật, có gì nói đó) các bạn không nên đứng 1 ra một chỗ, như vậy tẻ lắm ! mà phải ba chân bốn cẳng chạy ra đằng xa, chỗ nào vắng. Làm như vậy các bạn sẽ tránh được cho người ta những phút giây ngột ngạt, bức mình.

— Khi được bạn mời đến nhà dự tiệc, điều trước tiên là ta phải ra mắt chào hỏi cha mẹ của bạn trước đã, chứ khi không mà tới nhà người ta ăn uống khơi khơi thì kỳ quá các bạn há ? Và khi nhập tiệc rồi, lúc nào ta cũng phải khoan thai, từ tốn; chứ đừng hấp tấp kéo phải mang tiếng tham ăn thì xí hồ lắm đấy !

— Khi cha mẹ ta sai đi mua đồ, đối với những người bán hàng, nếu họ lớn tuổi hơn ta thì ta phải kính họ, nói năng phải lễ độ, gia giáo. Chứ đừng nghĩ rằng : « Tiền trao cháo múc » thì cần quái gì lễ nghi phép tắc ! Như vậy là ta đã mắc phải một lỗi lầm rất nặng, mà ta phải

sửa đổi ngay từ bây giờ. Vậy, khi cha mẹ sai ta đi mua một món gì, thì dự là hộp sữa. Thay vì ta nói trống:

— Bán cho hộp sữa đi !

Thì ta nên nói, một câu êm ái, dễ nghe hơn (người bán hàng đáng gì thì ta xưng nấy) :

— Dạ thưa bác ! bác bán cho con một hộp sữa đi ạ !

Như vậy, người bán hàng sẽ cảm mến ta qua lời nói, và hồng chừng họ sẽ bán giảm giá đi cho ta nữa là khác ! (thấy chưa ! bạn thấy lời nói của ta lợi hại ghê chưa ?).

Thôi, thưa chị ! vì mảnh đất **VƯỜN HỒNG** có hạn, nên em xin chị cho em được ngừng viết nơi đây, để còn dành đất cho các bạn em nữa

chứ ! không thôi một mình em choán chỗ hết, các bạn sẽ giận em à !

Thưa các bạn ! tới đây tôi xin dừng bút. Tôi xin có lời thân ái gửi đến các bạn, chúc bạn vui nhiều, học chăm và ngoan ngoan. Ở nhà cha mẹ hải lòng, đến trường thầy thương bạn mến. Và điều cần thiết hơn hết là tôi xin các bạn, chúng ta cùng bắt tay nhau, cùng vui vẻ thi hành đúng những điều hay lẽ phải, để xứng đáng là một người Việt Nam, một đoàn viên **THIỆU NHỊ** của thế hệ hôm nay.

Thân ái chào các bạn :

LÊ TRUNG
(Biên Hòa)

CÔNG CHA

Công Cha : như núi Thái Sơn
Công Cha : Thép đá không sờn gian
lao

Công Cha : Thác cuộn ba đào
Công Cha : Mỹ lệ trắng sao muôn
màu

Công Cha : Đường ngọt mía lau
Công Cha : Biển rộng, ao sâu, sông
dài

Công Cha : Gió mát ban mai
Công Cha : Phong phú trái sai trĩu
cành

Công Cha : Cơm ngọt canh lành
Công Cha : Thơm ngát hương thanh
nụ hồng

Công Cha : Ấm lừn dêm đông
Công Cha : Ấu yếm hồng hồng đón
sương

Công Cha : Cao quý bạc vàng
Công Cha : Lời thề nghèo nàn tả
sao ?

NGUYỄN ĐÌNH DIỄN
Don Bosco Thủ Đức

TAY NGỌC BÊN BẾP HỒNG

TRỨNG HẤP

Vật liệu :

- 3 cái trứng (vịt)
- Một ít miến (bún tàu)
- 100 gr thịt nạc băm
- Hành, tiêu, nước mắm

Cách làm :

Giai đoạn 1 : Trứng đập rồi, khuấy thật đều. Miến ngâm nước cho mềm, thái nhỏ. Một soong đựng ít nước. *Thật đơn nhỏ.*

Giai đoạn 2 : Đổ trứng, miến, thịt và các thứ vào một cái tô lớn (đừng dùng tô nhựa) và đặt vô soong căn cho nước tới lưng chừng cái tô ; rồi đặt lên bếp. Đến khi nước sôi, để thêm chừng 15 phút rồi bắc xuống. Nhớ là từ lúc bắc soong lên bếp phải lấy nắp vung đậy kín nồi.

Thế là bạn có thể đem khoe ba mẹ, anh chị món ăn mới này...

HÀN NGỌC DIỄM THÚY

bướm trong vườn

TÌNH BIỂN

Con sống đời vui với làng quê
Mỗi chiều tan buổi chợ ngoại về
Khỏi lam tỏa mờ như mắt ngoại
Dáng ngoại hiền như những khóm
tre

Những mùa đông mưa về giá băng
Áo rách sờn vai với gió ngàn
Tay ngoại gầy ủ lòng con ấm.
Mái tranh nghèo lùa gió hút mùa
sang

Ngoại cháu mình sống dưới mái
tranh

Nắng mưa vui với gió trắng lành
Nhà nghèo ngoại sớm hôm vất vả
Cho con tròn được nụ cười xinh

Ngoại dạy con học đạo thánh hiền
(Ấu yếm làm sao những lời khuyên)
Ngoại dạy con yêu hương lúa chín
Gầy dựng quê hương ngày bình yên

Ngoại cũng già thêm với tháng ngày
Bờ dề quê ngoại - Tuổi thơ ngây
Con dần khôn lớn trong mái lá
Ấp ủ tuổi hồng trong vòng tay

Con như cây lúa mới trở bông
Ngoại yếu già thêm dáng lưng cong
Con còn nhỏ, ngoại kéo lê cuộc sống
Vị không muốn đời con long đong

Hôm nay lên giàn thiên lý xưa
Con dệt vần thơ quá đại khờ
Dáng ngoại thấp thoáng bên bờ giậu
Sưởi ấm lòng con ngày nắng thừa

Ca Dao
(bn HOA-TIÊN)

thiều nhi/18

CÔ GIÁO EM

Cô giáo em tóc dài da trắng
Cô xinh xắn như áng mây hồng
Cô thích áo dài màu hoa tím
Màu tím muôn đời em nhớ thương
Em thấy Cô sáng ngày đi dạy
Em trên balcon đứng nhìn cô
Cô đi dưới hàng lim xanh lá
Màu tím áo Cô hay phát phơ
Cô hiền, cô đẹp như bông bưởi
Bông bưởi hậu hiền như chim khuyên
Cô thương học trò như thương tím
Em thương ghê, cô giáo em hiền

NGUYỄN THỊ LINH THÙY

THƠ TẶNG:

TÚ KẾU

Em viết bài thơ tặng Tú Kêu
Những câu thơ trẻ của bác thật tếu
Bài nào em cũng học thuộc lòng
Nhiều khi vui quá, cười như mếu!

BÁCH KHOA:

Em viết bài thơ tặng Bách Khoa
Câu hỏi nào, dù khó ghê là
Cũng trả lời sao cho thông suốt
Bách khoa gờ quá giỏi ghê ta!!!

CHỊ KHANH

Khi sân trường ve kêu nức nở
Hoa phượng rơi hồng, đỏ ối trên
lối đi
Ai không buồn khi phải chia ly
Nhìn lúc chia tay, bao mái đầu thồn
thức

Hè ơi! Hè ơi! Ta rầu mi!

HÀN NGỌC DIỄM THÙY

TRƯỜNG CŨ

(bài viết cho muốn hồng nghìn tía)

Một buổi chiều thu nhạt lá vàng
Trở về quê cũ viếng thôn trang
Trường xưa ẩn hiện trong thôn xóm
Cảnh cũ người xưa thấy rộn ràng
Trường tôi một nếp nhà không vách
Nền đất, cột xiêu lợp mái tranh
Nắng sớm, mưa chiều, sương gió
lạnh

Hững hồ trơ đứng giữa trời xanh
Đạo nào tóc rử ngang gò má
Danh phận nay về quá tuổi thơ
Ghi lại lòng tôi bao mộng ước
Mái trường xiêu vẹo vạn lời thơ

VÕ VĂN BÌNH

BÔNG SAO

(Mến tặng mấy nhỏ bạn hay cùng
tôi đi nhặt bông sao.)

Bây giờ là mùa nắng
Nhưng cũng sắp sang mưa
Nên gió thổi về chiều
Những nhánh sao đông đưa.
... Kia mấy cái xe gió
Chở đầy bông sao xanh,
Những cánh sao nhỏ nhỏ
Xinh tựa cánh chuồn chuồn,
Sao bay chung từng nhóm
Sao đi chung từng xe
Ồ trông sao vui vẻ
Ồ trông sao quây quây.
Sao nằm xếp đường êm.
Khi xe tôi chạy qua
Sao tung bay dưới đường.
Tôi ngắm bông sao nhỏ
Sao ứ đầy mắt tôi
Tôi yêu sao lắm đó.

Thơ-cà-rốt — Lớp 93 tr.h
Tống Phước Hiệp - VĩnhLong.

BƯỚM MA TRONG VƯỜN

Trong T.N. số 35, em LÊ KIM
PHƯƠNG đã thả vô vườn 2 con
Bướm Ma:

1) VỀ QUÊ NGOẠI của Mặc Hoài
Dương (in trong Việt Ngữ Tân Thư
2) LÀM CƠM in trong Tân Việt
Văn lớp Ba của Bùi Văn Bảo.

Lắc cốc cốc! Trình Lòng!

MỖ VƯỜN

TRIỂN LÃM NỤ CƯỜI

BĂNG TRÍ CÓ MỘT

Trời nóng nực, ngồi nghỉ chân dưới gốc cây cạnh một cái ao con gái trẻ tuổi nọ cứ để nguyên quần áo, giày mũ lội xuống sông. Ra gần giữa dòng, nước ngập tới cổ, gãi lăm lăm:

— Quái, ta vừa mới định nói gì mà quên lãng mất rồi nhỉ ???..

Gãi lấy tay vỗ trán rồi tự hỏi lên:

— À nhớ ra rồi... AI CỨU TÔI VỚI, AI CỨU TÔI VỚI...

NGUYỄN TRÍ HÙNG

Số 3 Lê Thánh Tôn, Quận 1 - Saigon

CHUYỆN DIỄN

(tiêu đề cho BB họ thu tên Nguyễn nhé!)

Trong khu vườn của nhà thương điên, một anh điên nọ xách 1 cái vỏ đạn lớn đảo đảo tìm bóng mát để yên giấc, thấy vậy một đồng bọn hỏi:

— Anh đi đâu đó?

— Đi ngủ!

— Thế xách theo vỏ đạn làm gì?

— Để làm bao gối lót đầu chứ!

— Có êm không?

— Êm chứ! tớ đã dọn một mớ bông gòn ở trong này rồi mà.

BB THANH TOÀN

(bên MỘT HAI BA Tam Kỳ)

NGHE LỘN

Trong buổi họp bàn của một đoàn hướng đạo nọ.

Đoàn trưởng: 8 giờ sáng giới thiệu chương trình.

Bỗng thấy một hướng đạo sinh lơ đãng.

Đoàn trưởng: Em hãy nhắc cậu nói vừa rồi!

Hướng đạo sinh: 8 giờ sáng, nói chuyện tâm tình.

Đoàn trưởng tức giận: Em đợi gì?

Hướng đạo sinh: Dạ em đợi nói.

Đoàn trưởng: ???!

Cả đoàn: cười ò.

AN ỦI

Hưng sau khi đi coi kết quả kỳ thi đệ thất về nói với ba:

— «Ba ơi, con đậu rồi!»

— «Thế con đậu hạng mấy?»

— «Dạ trên bảng đề số 420, rồi tới số 423 mà số của con là 421 vậy sai 1 con số. Cũng như xô số kiến thiết, coi như con được trúng lô an ủi đó ba.»

— «??!»

NGUYỄN THU TRANG

51 Trần Quý Cáp - Saigon

ÔNG CẦN CHI?

Trên con đường vắng, trời về khuya, một người đàn ông đứng bên lề đảo mắt nhìn quanh.

Một bà xách bóp dầm đi tới.

— Xin lỗi bà, bà có thấy người canh sát viên nào gần đây không?

— Chẳng thấy người nào cả. Ông cần chi, tôi có thể giúp ông không?

— Tôi cần cái bóp của bà đó. Vừa nói hân vừa giết liên, thoát chạy vào hẻm tối, mất dạng.

Mặc kệ bà ta la cảnh sát

NGUYỄN TRÍ DŨNG

146 Nguyễn Huệ - Đắc

(Mũi Tho)

BA TÂY

Trong giờ học thầy đang giảng về xứ Ba Tây. Tâm lo đánh bài cào.

Thầy gọi:

— Tâm, xứ Ba Tây ở đâu.

Tâm đáp:

— Dạ thưa... Ba Tây ở trong bộ bài cào.

TIẾT KIỂM

Một hôm Tí đi học về vừa hồ hởi chạy xuống bàn thờ hồn hèn.

Mẹ Tí thấy vậy hỏi:

— Tí! đi học về mặt lấm sao mà thờ dơ vậy.

Tí đáp:

— Con nghe lời má nên con tiết kiệm 10 đ vì con chạy theo xe lỏi.

Má nói:

— Sao mày không chạy theo xe hơi cho đỡ tốn 30 đ

— Tí: ...?..?

NGỖ NGẪN

Ông bầu ghé tai vào vợ sĩ nhà mà thì thầm:

— Đừng lên đừng sợ nó. Cứ

nhắc đi nhắc lại câu này thì sẽ... thắng.

«Tao vô địch, tao không sợ... không sợ»

Võ sĩ có vẻ băn khoăn hỏi lại ông bầu:

— Được. Nhưng lỡ... nó...

— Lỡ gì?

— Lỡ nó biết mình nói láo... thì sao.

Ông bầu:

— ...?..?

VÕ VIỆT TÂM

2811 Ấp Long Hòa I Xã Long Kiến quận Chợ Mới - Tỉnh An Giang.

CHỮ «BÁC SĨ»

Sau khi trả bài xong, Tí đem vở về chỗ ngồi nhưng bỗng đứng lên nhăn nhó:

— Thưa thầy, thầy vừa phê vào tập em câu gì mà em nhìn mãi không ra, không hiểu thầy muốn dạy điều gì?...?

— Đem vở lên đây tôi xem.

Ông thầy cầm vở của Tí xoay ngang, xoay dọc một hồi rồi nói:

— À, tôi bảo: «Anh phải chịu khó viết rõ ràng hơn cho dễ đọc đó mà»...

Tí: ...!!!...

KHOE CỬA

Trong một buổi tiệc, một bà nhà giàu muốn khoe của nên đã đeo một hạt xoàn lớn đến 8 ly, nhưng mãi đến lúc vào tiệc vẫn không thấy ai chú ý đến bà ta mặc dầu bà ta đã tìm đủ cách để khoe của.

Quá bức bối, bà ta đợi đến lúc mọi người ngưng đùa bèn nói lớn lên:

— Trời quá nực nội, mấy cái quạt máy này chẳng quạt mát gì cả, chắc tôi phải cởi cái hạt xoàn 8 ly này ra quá !!!...

LÝ NGỌC QUAN

76 Cách Mạng - Kiên Giang

Kỳ này mẫu chuyện NGHE LỘN của em Nguyễn Thu Trang được chấm nhất. Em được tặng 2 cuốn sách hồng như thường lệ.

CUỘC THI SÁNG TÁC

THƯ CHO VÂN

Mỹ Tho 6-7-1971

Vân thương.

Mỹ về Mỹ Tho đến nay đã hơn một tháng rồi, nhớ Vân quá đi. Mỹ định viết thư cho Vân từ hôm trước nhưng hết chuyện này đến chuyện khác lẫn lộn hoài tới nay.

Cảnh sống ở đây thật yên-tĩnh. Xung quanh nhà cây cối xanh mướt, phía sau con kênh sáng chiếu nước lên nước xuống trong một nhịp điệu êm đềm. Má Mỹ nuôi nhiều heo, gà vịt, cả nhà bận rộn, cực khổ vì tội nó. Suốt ngày má lục đục dưới chuồng heo, quần xắn lên tới gối, tay chân dính đầy cám. Thỉnh thoảng má sai Mỹ đi gánh xác đậu, loại đậu nành người ta xoay lấy nước làm đậu hủ đó, còn xác bán cho heo gà ăn. Mỹ mỗi tập gánh nên mỗi lần gánh vai đau ê-âm.

Mấy hôm nay trời mưa, đất trong vườn lầy lội trơn trượt, nhất là cái khoảng từ nhà xuống chuồng heo tội gà vịt dầy bùn lắm dơ hết khoảng sân trắng xỉ mẫm. Bọn gà vịt này phá chịu không nổi, bao nhiêu rau sống, rau thơm chị Hai trồng ngoài bờ kinh tội nó rĩa không còn một cọng. Để ghét nhất là mấy con vịt, suốt ngày dầm bùn ngoài vườn, dầm chán rồi mang chân dẫm lạch đả lạch đập lẫn nhau vào nhà bếp rĩa nòi tằm heo của má. Mỹ vừa nấu cơm lại vừa phải coi chừng đuổi vịt. Vịt phá quá nên hôm nào má cũng bắt một con làm thịt, hết kho chấm rau lại nấu cháo rồi lại hầm đu đủ ăn riết đứa nào cũng ngán.

Ngoài bờ kinh, được tắm vủ sữa râm mát, ba Mỹ dựng một chiếc cầu đề giặt áo, rửa chân. Lúc nào nước lớn Mỹ mang quần áo ra ngồi giặt trên cầu. Mặt nước màu vàng phù-sa sáng rực lên dưới ánh mặt trời, đập-dình đập vào cầu, tiếng đập đều đều nghe êm ái dễ thương lạ. Phơi áo xong. Mỹ thay đồ ngắn nhảy tòm xuống nước. Nước thật mát, Mỹ thả ngửa, lướt người đi, từng cơn sống nhỏ vỗ mềm mại trên cổ trên vai. Trời cao xanh, vài đám mây trắng trôi thênh thang. Mấy đứa em Mỹ cũng rủ nhau xuống tắm. Hoàng Đệ, Thành, Thu Ba, Đạt đứa nào cũng biết bơi, Đạt, thằng nhỏ nhất mới sáu tuổi mà hơi cũng hồng thua gì tội anh nó. Thân hình bé tí của nó lội trong nước như một con nhái.

Có hôm Mỹ rủ mấy đứa lớn lội qua kinh. Mỹ dẫn Đạt ở lại, ngồi đợi trên cầu. Mấy chị em vừa lội được một quãng, thằng nhỏ cũng nhảy xuống nước lội theo. Qua bờ bên kia Mỹ đứng thờ đốc, thấy cái đầu nhỏ xíu của nó ở giữa kinh mà giật mình. Con kinh rộng cũng sáu bảy chục thước gì đó, Mỹ bơi qua còn muốn hụt hơi mà Đạt cả gan dám lội theo, quá sức! Mấy chị em nghỉ một lát rồi lội về. Tội nghiệp, thằng nhỏ mệt đứt. Mỹ đâu dám kể chuyện này cho má nghe, má biết được má rầy chết, Mỹ mà má còn không cho lội qua kinh nữa là thằng Đạt.

Tuần nay trời nóng quá Vân ơi, ngoài kia cây cối chỉ hơi xao động dưới ánh nắng cháy da. Hơi nóng hừng hực từ bốn bên vách tỏa ra, từ trên mái tôn hắt xuống, căn gác nhỏ, thấp này tựa như cái lò lửa. Nhưng nóng thì nóng Mỹ cũng không đi đâu hết, Mỹ ngồi đây viết thư cho Vân vì cả nhà chỉ có căn gác này là yên-tĩnh nhất. Viết cho Vân, say sưa với những ý tưởng, Mỹ quên đi cái nóng.

Tuần tuần những hôm trời nắng như vậy, Mỹ với Hoàng ra vườn bê mía rồi ngồi dưới gốc xoài dựa mé kinh vừa ăn vừa nhìn mặt nước lấp lánh dưới ánh mặt trời đỏ lửa vừa nghe tiếng gió chạy xào xạc trên cây lá. Ăn chán, hai chị em rủ nhau sang

nội. Nhà nội cách nhà Mỹ chỉ một khoảng vườn. Nhà hẹp và nhỏ mái lợp tôn, hai bên vách dùng lá. Nhìn vách lá rách lỗ chỗ với khung cửa đen dần ra sau bếp tối mờ mờ, Mỹ nhớ lại những ngày còn nhỏ ở nhà quê. Nỗi xúc động êm đềm làm tim Mỹ run run. Mỹ muốn ôm chầm lấy những kỷ niệm cũ, chìm hẳn trong dĩ vãng để sống lại những ngày thơ ấu đậm bạc xưa.

Nội Mỹ đã ngoài tám mươi tuổi nhưng trông bà vẫn còn sỏi. Mỗi lần Mỹ sang chơi nội hay đem chuyện xưa kể lại cho nghe. Nào chuyện trận bão năm Thìn, chuyện ăn trộm đào hầm vào nhà ngày giỗ khiêng được hai cái rương đầy, không phải đầy bạc mà đầy giấy, giấy tờ về việc quan trọng của ông nội, sáng ra thấy hai cái rương còn y ngoài ngõ, rồi chuyện những ngày giỗ tết linh đình nội thức suốt một đêm già gạo, chuyện ngôi nhà lâu uy-nghi bởi thời ông cố...v.v. Từng ấy chuyện Mỹ nghe đi nghe lại hoài mà không chán. Mỹ nâng niu, quý hóa từng chi tiết một, coi đó như những hình ảnh thiêng liêng mà ông bà còn để lại.

Thôi, chiều rồi, Mỹ còn phải nấu cơm nữa, Vân cho Mỹ đừng bút ở đây nha. Cánh thư sau Mỹ sẽ thuật cho Vân nghe nhiều chuyện nữa với điều kiện là.. Vân phải viết thư kể cho Mỹ nghe xem hè này Vân làm gì nè, có đi chơi đâu không, có chuyện gì vui không? Nhớ nghe, Mỹ mong thư Vân lắm đó.

Mến Vân nhiều.
Mỹ

Huỳnh thị Mỹ 160 Búi-1-Xuân.
sài gòn

CÁC EM NHỚ ĐÓN ĐỌC
TRANG ĐẶC BIỆT
thơ
vào
hạ

THIÊN TÀI ÂM NHẠC LUDWIG VAN BEETHOVEN (1770 - 1827)

TUẦN LONG

BEETHOVEN

Theo quan niệm của một số người Tây phương thì nhạc sĩ dương cầm kiêm soạn nhạc gia Beethoven được kể là nhà nghệ sĩ hiếm hoi, bất hạnh hơn hết so với các đồng nghiệp đương thời, nhưng lại tài ba nhất trong lịch sử âm nhạc Âu châu vào thế kỷ XVIII, vì đức tính kiên nhẫn chịu đựng cùng cố vượt mọi khó khăn về cả vật chất lẫn tinh thần để lưu lại cho hậu thế những tác phẩm tuyệt vời.

Thật vậy, cuộc đời Beethoven là cả một chuỗi ngày cay đắng, khổ sở, suốt từ tấm bé cho tới lúc tắt nghỉ, luôn luôn nhạc sĩ gặp biết bao trở ngại này với những xui xẻo khác mà không hề ngã lòng, nản chí.

Chính quán tại Flander nhưng sinh ở Bonn (Đức quốc) ngày 16-12-1770, Beethoven là một trong số bảy người con thuộc giống họ Ludwig nhưng chết bốn còn ba. Thân phụ chàng, ông Johann Beethoven, vốn chỉ là ca sĩ kiêm nhạc công vĩ cầm hạng xoàng tại phòng bầu cử thành Cologne nên số tiền kiếm được không đủ chi tiêu trong gia đình. Đã vậy, ông còn nghiện rượu nặng, nên nhà cửa càng ngày càng sa sút, tồi tệ, ấy là chưa kể tới tính tình tàn bạo, hung dữ, hay cáu kỉnh, bần gắt, đánh đập con cái chẳng bù với thân mẫu chàng. Bà Marie Madeleine Kewerich, xinh đẹp, hiền lành nhưng yếu đuối lại rất khôn khéo trong bốn phận làm vợ, làm mẹ và là nguồn an ủi độc nhất của chàng.

Ngay khi Beethoven mới bốn tuổi đầu, thân phụ đã bắt buộc học vĩ cầm và dương cầm qua những bài tập quá khó khăn. Nhiều khi đêm hôm khuya khoắt, sau bữa nhậu nhẹt say sưa

trở về, ông nổi hứng «lôi thằng bé» đang ngủ ngon giấc ra ôn những bài đã học ban ngày cho ông coi.

Cũng nhờ người cha quá ham chuộng âm nhạc, chỉ trong một thời gian ngắn Beethoven có thể đàn dễ dàng nhiều bản thật khó. Năm 1778, nhạc sĩ bắt đầu ra mắt nhân một buổi trình diễn hòa tấu ở Cologne.

Suốt hai năm 1779 — 1780, thân phụ chàng cố gắng cho con học với Rovantini (vĩ cầm), Van Den Eeden và Christine Gottlob Neeffe (phong cầm). dịp này, chàng được làm quen với các tác phẩm của Hendel, Bach, nhất là học dương cầm theo phương pháp của Philipp Emanuel Bach. Vốn có tâm hồn âm nhạc, Beethoven hấp thụ rất nhanh và chứng tỏ tài nghệ của mình có nhiều hy vọng ở tương lai.

Năm 1782, mới có mười hai tuổi, Beethoven đã chơi thật thành thạo phong và dương cầm, khiến nhiều người phải ngạc nhiên, khâm phục. Năm 1785, nhạc sĩ trở thành tay phong cầm riêng trong triều đình với bao kết quả rực rỡ, nhất là gây được cảm tình nồng hậu nơi gia đình bá tước Breuning. Có thể nói, đây là giai đoạn sung sướng nhất của nghệ sĩ, mặc dù thân phụ chàng vẫn bần gắt, khó chịu như xưa.

Nhờ đi lại giao thiệp với bá tước Breuning, Beethoven được bá tước Waldstein hết lòng giúp đỡ và trợ cấp tiền bạc để chàng theo đuổi nghệ thuật.

Năm 1787, lần đầu tiên chàng có dịp sang Vienna (thủ đô nước Áo), và may mắn gặp Wolfgang Amadeus Mozart là người mà chàng hết sức hâm

mộ. Qua cuộc tiếp xúc này, Mozart bằng lòng dạy Beethoven, vì ông nhận thấy chàng thanh niên có rất nhiều năng khiếu, nếu không muốn nói là thiên tài. Nhưng buồn thay! Dịp may đó không kéo dài bao lâu thì chàng được tin thân mẫu đang hấp hối ở quê nhà, nên phải vội vã về Bonn. đề rồi chỉ kịp nhìn thấy bà mẹ yêu quý nhất đời, trút hơi thở cuối cùng vì bệnh lao.

Từ ngày vợ chết, thân phụ chàng buồn chán giữa lúc hoàn cảnh gia đình càng ngày càng sa sút vì sự bất lực của chính mình, ông trao phó nhiệm vụ cai quản nhà cửa và săn sóc các em cho chàng. Thế là từ nay Beethoven phải lo sáng tác nhạc để bán lấy tiền phụ giúp với cha chi phí trong nhà. Nhưng khôn nổi, gặp thời buổi khó khăn, lại chưa nổi tiếng cho lắm, nên cảnh nghèo khó cứ đeo đuổi chàng mãi.

Năm 1792, nhạc sĩ Haydn, nhân dịp ghé qua Bonn, đã chú ý tới một số nhạc phẩm do Beethoven phổ vào thơ, thật giá trị. Cũng lúc này, bá tước Waldstein, người rất quý mến tài nhạc sĩ trẻ tuổi, nên trợ cấp cho Beethoven hàng tháng một số tiền, không những đủ dùng trong gia đình mà còn có thể sang Áo tiếp tục học nhạc.

Tới Vienna, chàng hết dịp gặp lại Mozart nữa, vì ông này đã mất năm 1791, Beethoven học thêm sáng tác và đối âm (counterpoint) với các giáo sư danh tiếng tại trường nhạc của Haydn.

Chàng sáng tác những tam tấu khúc (trio), tứ tấu khúc (quatuors), hợp xướng (choeur), hòa tấu khúc

(concerto) và cello tấu khúc (sonata) ngoài một số lớn giai khúc (melodia) cũng nhạc khúc quân hành (marcia) từ năm 1782.

Điểm đặc biệt là Beethoven được coi như người chấm dứt loại nhạc cổ điển và mở đầu khuynh hướng lãng mạn tại Âu châu, còn ảnh hưởng tới ngày nay. Chẳng sáng tác rất bằng say, đồng thời thực sự nổi tiếng kể từ đó, nhiều người hâm mộ tới kết thân. Thời gian này Beethoven bớt phần nào cảnh túng quẫn.

Giữa lúc danh vọng đang lên, tài nghệ vững vàng đầy hứa hẹn, thì năm 1801, bỗng nhiên Beethoven cảm thấy nặng tai, mặc dù lúc đó chàng mới có hai mươi chín tuổi. Beethoven ghi trong cuốn nhật ký: « Tôi nghe rất khó khăn. Thính giác mỗi ngày một thêm trầm trọng... » Lo sợ vô cùng, chàng tìm bác sĩ để chữa

danh tiếng « Ánh trắng » (quasi una fantasia) (Do thăng thứ) diễn tả một tình bằng những nét nhạc tuyệt diệu.

Năm 1804, Beethoven say mê soạn nhạc cho các vở kịch.

Năm 1806, Beethoven bị mất hứa hôn với Thérèse de Brunswick, và đây là mối tình sau hết nhưng cũng đậm thắm nhất trong đời nhà nghệ sĩ, dè dặt sau đó hai người xa cách nhau mãi mãi.

Trong khoảng thời gian trên, Beethoven sáng tác thật nhiều nhạc phẩm đủ loại, mặc dù tai chàng trở nên trầm trọng hơn.

Trong hai năm 1815 và 1816, cuộc đời nghệ sĩ thật điêu đứng: Hai tai thực sự điếc hẳn. Đề sáng tác, Beethoven phải ngâm thuốc kể rồi rý đầu kia vào đàn, nhờ tiếng động chuyển tới để « đọc » ra những nốt nhạc, vì những ống nghe đủ loại mà chàng sắm sửa không còn công hiệu nữa. Đã vậy, dần dần chàng bị một số bạn bè thân tín xa lánh, ngay cả những người nhận đỡ đầu như Kinsky, Lichnowsky, Lobkowitz, và bá tước Breuning cũng bỏ rơi, thêm vào đó, người anh là Nicolas chết đi vì bệnh lao, đã nhờ cậy chàng nuôi nấng dạy dỗ thành con trai rất hư hỏng. Beethoven đối xử thật tử tế vì tình thương ruột thịt, nhưng đưa cháu lại tỏ ra hỗn láo, và về sau chính nó là nguyên nhân gây ra cái chết của ông chú.

Thời gian này, sức khỏe Beethoven suy giảm vì bệnh đau bao tử, bệnh sưng phổi và gan. Chàng bắt đầu sáng tác đại tấu khúc thứ mười nhưng chưa xong thì phải trở về Vienna vào một ngày cuối tháng mười một năm 1826, trên một chiếc xe diều tàn cộc cạch trong cảnh mưa đông rét mướt.

Vốn ốm yếu, lại bị lạnh nên chàng bị nhiễm cảm, rồi bệnh nặng, vậy mà thẳng cháu đón mặt bỏ mặc ông chú nằm liệt giường liệt chiếu trong hai ngày liền chờ không thêm mời bác sĩ tới thăm sóc, thuốc thang. Do đó, bệnh tình mỗi ngày một nguy kịch, cơn đau bao tử nổi lên dữ dội. Giữa lúc tiền chàng còn thì hội hòa tấu Luân Đôn gửi trả cho chàng một trăm bảng Anh để điều trị, nhưng muộn mất rồi. Ngày 24-3-1827 có những dấu hiệu cho biết bệnh trạng

không thuyên giảm mà trái lại nặng thêm lên, cơn hấp hối gần kề. Tới sáu giờ chiều ngày 26-3-1827, nhà nhạc sĩ lừng danh nhất thế kỷ trút hơi thở cuối cùng, hưởng thọ năm mươi bảy tuổi, giữa lúc bên ngoài cơn giông bão khủng khiếp bao phủ thủ đô Áo quốc.

Người ta ước đoán vào khoảng hai mươi ngàn người gồm đủ mọi thành phần theo sau linh cửu để tiễn đưa Beethoven tới nghĩa trang trung ương Währing ở Vienna. Nơi đây, Beethoven được chôn gần bên mộ các nhạc sĩ danh tiếng như: Francois Joseph Haydn, Franz Schubert, Johannes Brahms, Wolfgang Amadeus Mozart, Hugo Wolf...v.v..

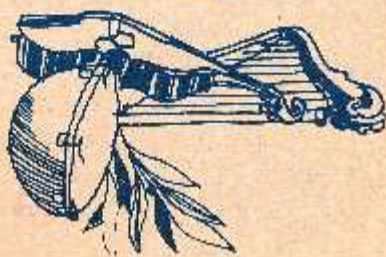

Những ống nghe của nhạc sĩ BEETHOVEN

(Trích trong báo TIME)

Beethoven để lại gần bốn trăm nhạc phẩm gồm hai trăm lẻ năm bài chưa phân loại, và một trăm ba mươi bảy bản đã được sắp xếp, trong số đó có cả chín bản đại hòa tấu thật giá trị.

Gần đây, báo Time có đăng bài nói về căn bệnh điếc của nhạc sĩ. Theo bác sĩ Kenneth M. Stevens và William G. Hemenway thì có lẽ nhạc sĩ bị tật trong màng nhĩ mà ngày nay y học nó thể giải phẫu được. Vì tật này đã cản trở các âm thanh truyền tai do một miếng xương bên trong che lấp mà ra. Nhưng trong lần cải táng năm 1888, người ta không tìm thấy màng xương này, có thể đã bị thất lạc chẳng. Dù sao thì cũng đáng tiếc cho Beethoven.

chạy, nhưng y học hồi ấy chưa đủ khả năng cứu vãn được tình trạng này, ngoài thứ dầu nóng nhỏ vào lỗ tai với hy vọng may ra bớt phần nào.

Dẫu cố gắng đủ mọi thứ thuốc, căn bệnh quái ác không thuyên giảm, mà còn nặng thêm. Còn gì đau khổ cho bằng con người tài ba lỗi lạc chuyên sống với âm thanh, lại mất dần khả năng thưởng thức cung đàn, nhịp điệu. Đau khổ vì tai nạn không may này, lại huân vì cô Eléonore, ái nữ bá tước Breuning, mà người ta đồn là từng được Beethoven đề ý, trở thành Wegeler phụ nhân. Đề lãng quên, chàng miệt mài sáng tác hai tấu khúc (preludia) hai mươi bốn biến khúc (variazioni) hai khúc nhạc phổ thơ (cantata) và năm cello tấu khúc cho dương cầm.

Trước đó, Beethoven cũng hay lui tới gia đình Franz Von Brunswick và yêu một cô gái Ý tên Julietta Guiccardi. Hai người có vẻ tâm đầu ý hợp, nhưng sau này, nàng từ chối đề kết hôn với bá tước Gallenberg. Đây là dịp giúp chàng sáng tác bản nhạc

TRANG KỸ THUẬT

THỰC HIỆN CỦA CÁC EM

Nhiều em viết thư về yêu cầu vẽ và chỉ dẫn thật rõ ràng cách quấn bộ biến điện (transformer) ra volt DC ra 110 volt AC mà lược đồ đã đăng báo Thiếu Nhi số 34.

Hôm nay anh xin chỉ dẫn các em cách thực hiện bộ biến điện đó.

Trước hết các em phải kiểm được bộ lõi độ khoảng 5 Ampère của một cái survolteur nào bị cháy rồi cũng được hay ra lặc son mua lấy một bộ lõi cỡ 15 cm² rồi về tháo hết dây ra rồi lấy sắt không thời.

Sau đó các em quấn theo hình đồ sau:

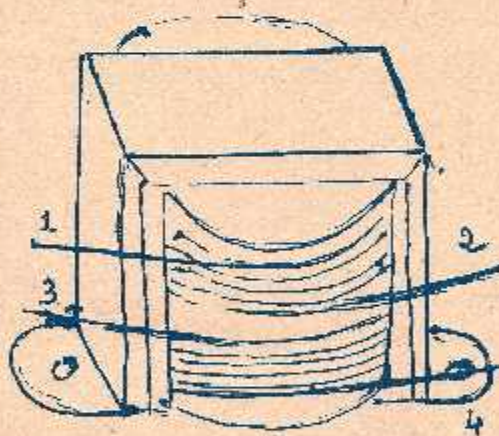
Cách quấn: Đầu tiên các em lấy dây đồng đường kính 700/0 quấn 275 vòng các em sẽ được 2 đầu dây cho ra 110 volt AC. Sau đó các em lấy dây 2 ly đường kính quấn 56 vòng rồi cho ra mỗi sau đó quấn tiếp 56 vòng nữa

thế là các em có được cuộn dây 12 volt DC để lặt nữa sẽ cầu vào bình ắc quy.

Sau cùng các em quấn 2 lần 10 vòng với dây 1 ly 6 rồi cho ra mỗi 1 — 2 — 3 — 4. Sau đó các em đấu như hình vẽ là sẽ ầu tiên ngay nhớ là phải cầu cho đúng nếu các em cầu sai nó sẽ hư transistor ngay và lẽ dĩ nhiên là sẽ không ra điện 110 volt cho các em dùng đâu mà sẽ phải bỏ tiền đi mua transistor mới.

Anh chúc các em thành công.

Bình electronic

Giải đáp thắc mắc

— Em Đào Đăng Diễm Đà Nẵng.

Radio của em như vậy theo em kể thì đem ra thợ chuyên môn họ xem cho. Em không tự sửa được. Còn dầu cho vào P.V. thì em có thể tạm lấy dầu máy máy cạo vào cũng được.

— Em Văn Khoa Tuy Hòa.

Em viết thư hay ghê. Được em cứ dùng cái loa mà em hiện có. cho máy khuếch đại của Tuần báo Thiếu Nhi đã đăng. Giá tiền thì độ khoảng 9100 đ cả cước phí.

Cái Jack ecouteur là cái cắm vào chỗ Phone. Còn Ensemble là cái sườn máy bằng sắt đồ mà em.

— Em Mạ Võ Saigon.

— Xin cho biết loại transistor tương đương với OC 71 và OC 70.

— Nếu không có tụ điện 500 PF thì mua bao nhiêu.

ĐÁP: Em có thể thay nó bằng transistor 2SB 176 hay 2SB 775 cũng được.

Nếu không có tụ điện 500 PF thì em mua 450 PF cũng được.

Em Máy Sóng — Phan Rang

Em muốn dùng Ampli Ken Wood để phát và cassette để thu thì em chỉ việc mắc vào chỗ đề chữ REC của Ampli là được còn cassette thì em đề vào chữ Input.

Và khi thu em muốn đạt được âm thanh hay TUYỆT CỬ MỆO thì đừng bao giờ để kim nhảy quá lần đỏ của máy, còn bên phát em vận đến số mấy cũng được.

Mấy câu hỏi dưới anh không hiểu em muốn hỏi gì?

Em Hoàng Dân Trang — Ninh Hòa :

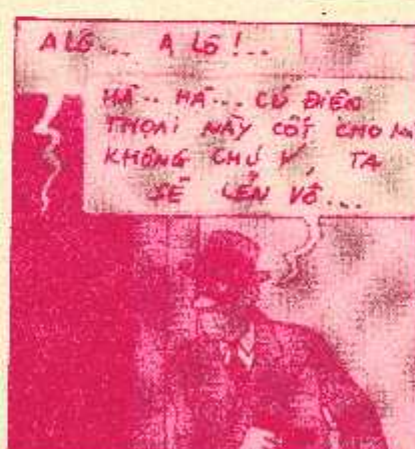
Cảm ơn những lời an ủi của em gửi đến anh.

Đây anh trả lời những câu hỏi của em.

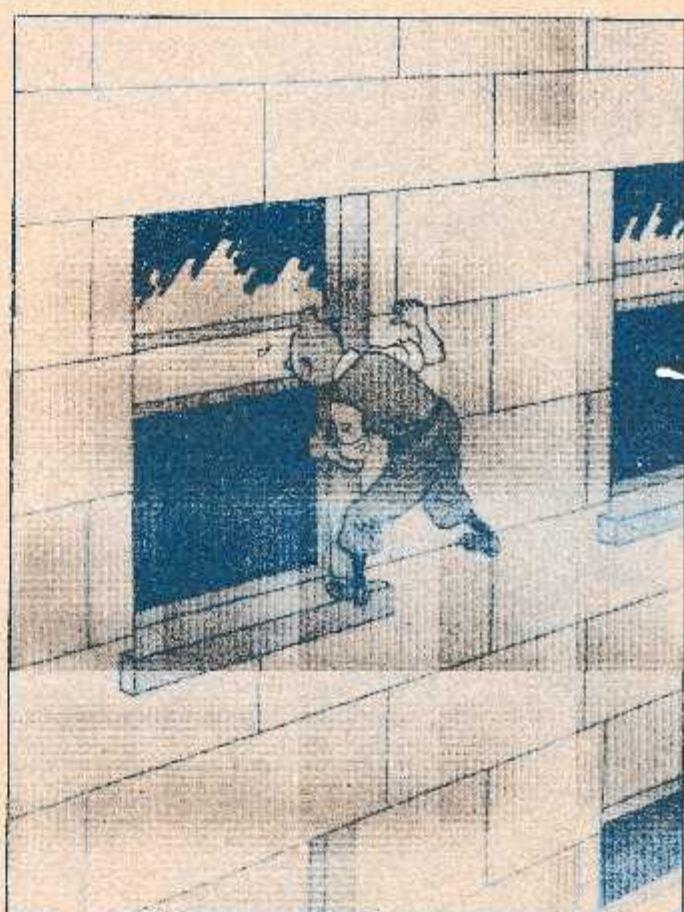
Ống dây điện mà em quấn đó không phải là điện trở. Anh đang có ý định như em hỏi. Anh đã giải thích 2 chữ AC và DC ở mấy số báo trước.

MAO HIỂM MỸ CHÂU

CHẤT NHÔM CHÍNH THỨC GÓP MẶT VÀO ĐỜI SỐNG CỦA NHÂN LOẠI

● ĐÃ CÓ HỒI NHÔM ĐẮT HƠN VÀNG.

● HAI NHÀ BÁC HỌC SINH CÙNG NĂM, CHẾT CÙNG NĂM CÙNG TÌM RA CÁCH LỘC NHÔM LẠI Ở XA NHAU HÀNG NGÀN CÂY SỐ.

— HIỀN VI : Sư Tầm —

Ngày nay đối với chúng ta, Nhôm không còn là một vật quý giá. Nhìn vào bất cứ lãnh vực nào, ta cũng đều thấy Nhôm hiện diện, từ một cái muỗng nhỏ khuấy đường đến thân máy bay khổng lồ, từ vỏ hộp chiếc kẹo, gói thuốc lá đến các đường dây điện đi đến cả ngàn cây số, nhôm đã thực sự đi vào đời sống của chúng ta với vị trí thật khiêm nhường: Một ký nhôm không đắt giá tới một trăm bạc. Nhưng nếu ta chỉ lùi thời gian lại không tới một trăm năm ta sẽ thấy nhôm quý giá biết chừng nào, mặc dầu hồi đó người ta đã biết có nhôm nằm đây rầy ở trong đất sét. Tìm thấy nhôm thì dễ, nhưng lấy được nó ra là cả một vấn đề đã làm rất nhiều khoa học gia phải bỏ tay, lý do giản dị là nhôm dính chặt lấy đất sét hay quặng khác.

Năm 1825 một nhà hóa học Đan Mạch lấy được ở quặng ra vài gam nhôm, việc đó đã là một kỳ công, ít người làm được. Chính vì thế mà chỉ những gia đình thật giàu có mới dám sử dụng đến những cái nĩa, cái muỗng bằng nhôm. Đó là dấu hiệu của sự phú quý.

Chính vì sự kiện nhôm có đấy mà ta không lấy ra được, đã trở thành một thách đố với nhiều người. Những hóa học gia già đời đầy kinh nghiệm, nhiều phương tiện, lao mình vào cuộc thách đố với kiên nhẫn, chịu đựng, nhưng rút cục vẫn không có ai thành công.

Ấy vậy mà hai sinh viên trẻ tuổi một Pháp, một Hoa Kỳ ở cách nhau cả ngàn cây số, không quen biết nhau cùng sinh năm 1863, cùng say mê ngành hóa học, cùng theo đuổi mục đích lấy nhôm ra khỏi quặng mỏ, cùng thành công vào năm 23 tuổi

trong cùng một tuần lễ của tháng 2 đầu năm 1886 với cùng một nguyên tắc luyện nhôm y hệt nhau. Đó là Paul-Louis Héroult người Pháp và Charles Martin Hall người Hoa Kỳ.

Cả hai cùng ra trường năm 22 tuổi và ngay khi đó họ cũng bắt tay vào công cuộc tìm tòi hết sức thiếu thốn (trái hẳn với cả trăm nhà hóa học từ Âu sang Mỹ khác với phương tiện dồi dào hơn gấp bội phần nhưng vẫn thất bại). Hall sử dụng chỗ giặt quần áo trong nhà, làm phòng thí nghiệm, còn Héroult thì xôm hơn, cậu ta được sử dụng một lò đun hơi nước của một lò thuộc da phế thải.

Hall và Héroult đều biết rằng khi cho một dòng điện chạy qua một dung dịch chứa hợp chất kim loại thì hợp chất này bị phân tích để làm xuất hiện chất kim loại nguyên chất. Đó là phép điện giải mà học sinh đệ Tứ bây giờ đã học qua. Nhưng điều mà các khoa học gia vấp phải không vượt qua được là đối với quặng nhôm, làm thế nào có thể đun chảy lỏng nó ra được trước khi cho dòng điện đi qua. Bởi vì quặng này chứa Oxyt Nhôm có độ nóng chảy lên tới 2050 độ, rất khó thực hiện. Như vậy vấn đề căn bản là làm thế nào để đánh tan được Oxyt nhôm cho chảy lỏng hay nói khác đi, phải hạ được điểm nóng chảy của Oxyt nhôm xuống thấp hơn nữa. Một điều lạ lùng là cả hai nhà hóa học trẻ tuổi này đều khám phá ra chất băng thạch (Cryolithe) là một thứ đá giống như tuyết đông đặc mà dân Esquimaux vẫn gọi là đá tuyết.

Loại băng thạch này chỉ tìm thấy ở đảo Groenland, có công dụng đặc biệt là khi trộn với oxyt nhôm rồi

đun nóng, thì chỉ cần tới 900 độ hay 1000 độ là có thể làm cho Oxyt nhôm nóng chảy. Sau đây là lời tường thuật của Hall :

«Tôi đun bằng thạch trong một lò bằng đất chịu nóng trong đó để sản quặng Oxyt nhôm. Rồi tôi cho một luồng điện mạnh tới 7000 ampère chạy qua trong suốt 2 giờ. Sau đó tôi gạn trong chất lỏng đang sôi. Tôi không tìm thấy Nhôm đâu. Tôi cho rằng cuộc thí nghiệm đã bị hỏng vì những cặn bã, nhất là do đất trong lò lở xuống. Tôi liền xây một lò khác bằng gạch trong lót toàn than để vừa sạch, lại vừa dùng luôn làm điện cực cho dòng điện truyền vào. Lần này thì tôi thành công vì chất nhôm óng ánh đã hiện ra ! »

Charles M. Hall xin được bằng sáng chế ngày 23-4-1886 (năm 23 tuổi) và chàng ngạc nhiên biết bao khi được biết ở Pháp, một hóa học gia 23 tuổi là Paul-L. Héroult cũng đã có bằng sáng chế ở Pháp và đang xin độc quyền chế nhôm ở Hoa kỳ, tuy đơn của Hall nộp sau, nhưng theo luật pháp Hoaký thì công dân Hoaký có quyền xin hợp thức hóa kể từ ngày sau ngày nộp đơn. Được hỗ trợ thêm của nhiều người, Hall đã được ưu tiên hơn Héroult về độc quyền sản xuất nhôm ở Hoaký.

Thế là mỗi người ngự trị một lực địa trên lãnh vực này. Hall ở Hoa kỳ, Héroult ở Pháp, đã có rất nhiều người bỏ tiền ra cho hai chàng khai thác và họ đã trở thành triệu phú rất nhanh chóng.

Mãi 25 năm sau, vào tháng 1-1911 Hall, Héroult mới chính thức hội ngộ tại Nữ Uớc. Hội các Hòa Học gia đã tổ chức một cuộc gặp gỡ kỷ thú của hai chàng và với sự tham dự của một số đông các nhân vật danh tiếng thuộc lãnh vực khoa học. Trong gặp gỡ này, cả hai chàng đã trình trước cử tọa phương pháp lấy nhôm ra khỏi quặng một cách quá giản dị, dễ dàng, có thể làm hạ giá của Nhôm xuống một mức thật thấp để người nghèo cũng có thể mua đồ dùng bằng nhôm.

Giá báo:

Từ số 1 đến số 30: 40 đ mỗi số
Từ số 31 trở đi: 50 đ mỗi số

Báo đóng bộ mỗi cuốn 10 số

Bộ 1 từ số 1 đến số 10 giá 500 đ
Bộ 2 từ số 11 đến số 20 giá 500 đ
Bộ 3 từ số 21 đến số 30 giá 500 đ

Ở xa xin gửi thêm tiền cước phí
bảo đảm 1 số báo 150, 1 bộ 1500

Tất cả báo trên đều có bán tại
Nhà Sách Khai Trí 62 Lê Lợi Saigon
hoặc tòa soạn.

Bưu phiếu đề: Bà Đỗ thị Phương
159 Thiệu Trị — Phú Nhuận
Saigon.

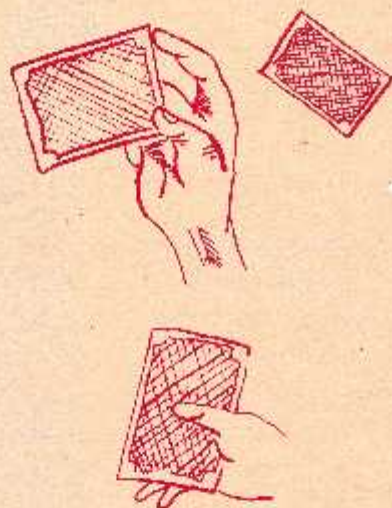
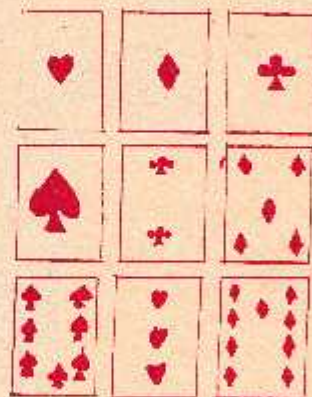
Bạn sắp 9 lá bài khác nhau theo hình như trên. Bạn lật lưng 1 lá bài và giữ, lấy lá bài đó. Sau đó bảo «người thầy bói» (người này với bạn đã biết cách làm) hãy tự bịt mắt hay người khác bịt lấy cũng được. Bảo một người khác âm thầm chỉ cho bạn thấy 1 trong 9 lá bài trên. Sau đó, mở mắt cho người thầy bói, anh ta sẽ chỉ đúng lá bài mà người kia đã chỉ.

Cách làm:

Dùng lá bài bạn cầm mà làm dấu. Thí dụ như người kia chỉ lá « Ách Chuồn » thì bạn lấy ngón cái ấn bìa lá bài phía bên trái. Nếu chỉ lá hai chuồn thì bạn ấn ngón cái vào chính giữa lá bài. Bất cứ chỉ lá nào thì bạn theo phía đó mà ấn ngón cái trên lá bài. Hãy làm cho khéo, vì khi người thầy bói lên dòm lá bài trên tay bạn, bạn có thể bị bại lộ đấy! Chúc các bạn thành công.

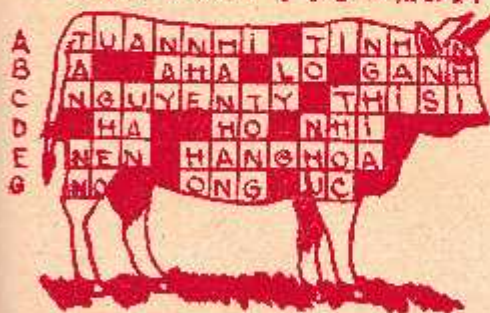
DẠ LY VU
(Khánh Hội)

Chơi với NHỮNG LÁ BÀI

Ô CHỮ CON BÒ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

TUÂN NH
(Tam Kỳ)

Ô CHỮ CON CỪU

A B C D E F G H

Đỗ Thị Mỹ Lệ — Gò Công

TRẢ LỜI CÂU ĐỐ

- 1) Trái lý (sai lý lẽ ở đời).
- 2) Quả thị (đích thị là đúng).
- 3) Con ruồi
- 4) Bàn tay
- 5) Cau và trâu

TRẢ LỜI ĐỐ NAT OC

— Đó là đặc **KHÔNG TỬ**
(Số 0 (không) trên có dấu hỏi là **KHÔNG**. 4 (tư) trên có dấu hỏi là **TỬ** và gạch giữa hai số là dấu gạch nối)

TRẢ LỜI ĐỐ NAT OC

— Đó là cái **Xoáy tóc** (trên đầu)

Vào năm 1519 một toán khai phá do Fernando Cortez tiến một cách khéo léo qua vùng rừng núi và đầm lầy ở Trung Mỹ. Một hôm một người trong toán thám dò vấp phải một khúc cây

mảnh mui, và ngay lúc bước qua, anh ta nhận ngay ra rằng khúc cây này chỉ là một con rắn. Từ đó tới nay đã trải 4 thế kỷ loài người biết đến có một loài rắn lớn nhất thế giới, đó là loài trăn.

ĐỘNG TÁC NUỐT CON MỎI

Trăn nuốt trọn con mồi không nhai

Con mồi vào sâu mình trăn lúc này đang rắn lớn ra.

Rồi sự tiêu hóa lâu dài bắt đầu.

RĂNG và LƯỚI

Trăn có nhiều răng không chỉ ở hàm trên hàm dưới mà ở trên khớp khớp xương bọc quanh miệng. Răng trăn nhỏ dần từ ngoài vào trong, không có lõi tiết nọc độc. Trăn dùng răng để giữ con mồi và đẩy mồi vào sâu trong miệng. Lưỡi trăn là 1 nhánh có hai chĩa có thể thè ra ngoài ngay cả lúc nó ngậm miệng nhờ một kẻ nối ở môi trên. Lưỡi trăn không để ném (vị giác) mà dùng để sờ mó (xúc giác)

Mình to lớn bao bọc bởi lớp da có màu sắc linh động (cam, xám và xanh).

Đuôi mềm và có thể quấn chặt được.

Dài tới 6m hay hơn nữa.

Đầu nhỏ cách biệt rõ rệt với mình.

Hắc mắt thẳng đứng.

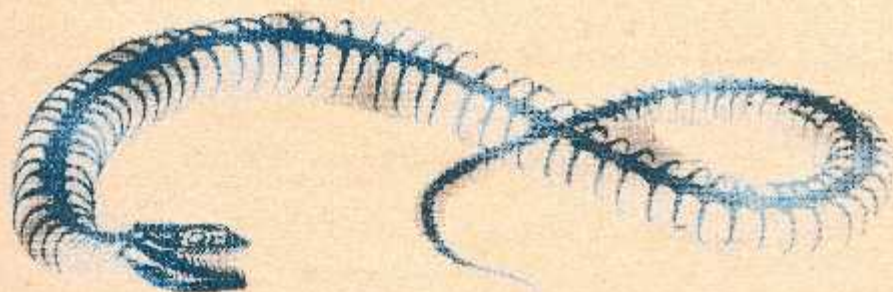

CON TRẦN

và sự tiêu hóa khủng khiếp

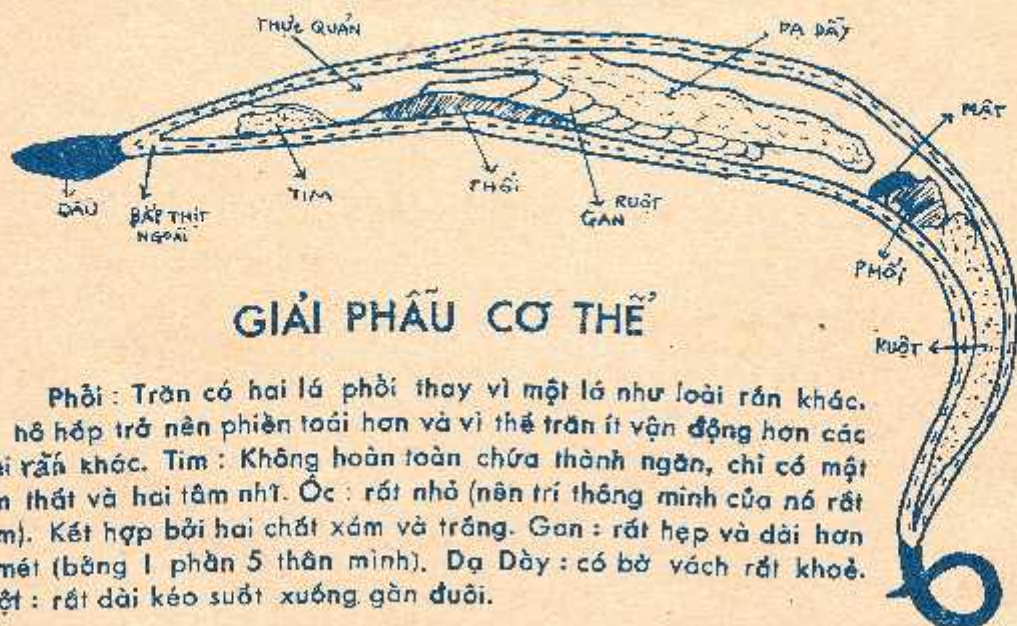
Mặc dầu trong các cuốn sách loại phiêu lưu mạo hiểm thuật lại những chuyện khủng khiếp về loài trăn, nhưng thực ra trăn không phải là loài dữ tợn. Nó không bao giờ tấn công con người. Nó rất lười biếng chậm chạp trong các cử động và săn mồi bằng cách ăn núp. Đầu mình trong những đám cỏ cao, nó chờ đợi con mồi đi qua: một trong những con vật nhỏ bé sống trong rừng chỉ trong chớp mắt là bị nó nuốt chửng.

Đề tự vệ, trăn cuộn quanh mình kẻ thù rồi xiết mạnh bằng sức lực khủng khiếp khiến cho kẻ thù bị ngộp thở. Loài trăn đẻ ra trứng. Mỗi quả trứng trăn to bằng quả trứng ngỗng và trăn cái ấp trứng rất cẩn thận.

BỘ XƯƠNG TRẦN

NÓ SỬA SOẠN ĐỂ TẤN CÔNG

GIẢI PHẪU CƠ THỂ

Phổi: Trăn có hai lá phổi thay vì một lá như loài rắn khác. Sự hô hấp trở nên phiền toái hơn và vì thế trăn ít vận động hơn các loài rắn khác. **Tim:** Không hoàn toàn chứa thành ngăn, chỉ có một tâm thất và hai tâm nhĩ. **Ốc:** rất nhỏ (nên trí thông minh của nó rất kém). Kết hợp bởi hai chất xám và trắng. **Gan:** rất hẹp và dài hơn 1 mét (bằng 1 phần 5 thân mình). **Dạ Dày:** có bờ vách rất khỏe. **Ruột:** rất dài kéo suốt xuống gần đuôi.

VUI MÀ HỌC

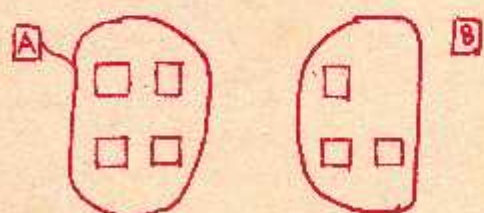
TÂN TOÁN HỌC

CHO TẤT CẢ CÁC EM

BÁCH KHOA PHỤ TRÁCH

PHÉP CỘNG CÁC SỐ NGUYÊN

1) Các em hãy quan sát 2 tập hợp A và B sau đây, rồi lấy bút chì đỏ khoanh chung 2 tập hợp ấy lại. Ta sẽ có :

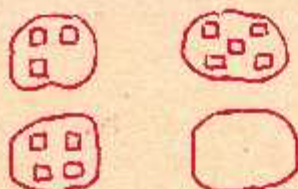
* Chính số của tập hợp khoanh bằng bút đỏ là $(4+3)$ và đọc là bốn cộng ba.

* $(4+3)$ là tổng số của hai số nguyên 4 và 3.

* Những số nguyên 4 và 3 là những SỐ HẠNG của tổng số

* Ta đã thực hiện một phép tính trong tập hợp, phép tính này gọi là phép cộng và dấu $+$ là ký hiệu của phép cộng.

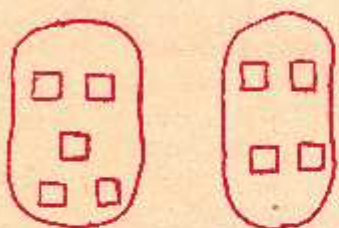
2) Tương tự như trên, quan sát những tập hợp sau rồi các em điền chỗ trống :

(— + —)
— và — là những SỐ HẠNG của tổng số .

(— + —)
— và — là những — của tổng số .

3) Các em khoanh chung hai tập hợp dưới đây bằng bút đỏ rồi điền vào chỗ trống :

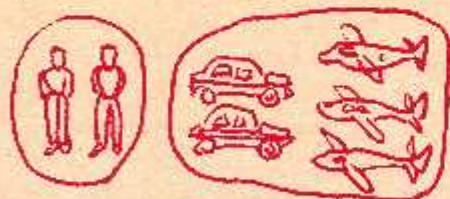
Tổng số các số nguyên của hai tập hợp là (— + —)
Chính số của tập hợp khoanh bằng bút đỏ là —

9 là tổng số của $(5+4)$

Ta viết :

..... + ... = ...

4) Các em so sánh những chính số của 2 tập hợp vẽ dưới đây rồi điền vào chỗ trống :

* Có — cậu bé hơn là máy bay

* Có — cậu bé hơn là các đồ chơi.

2 < — + —

2 < —

5) Tương tự như trên, các em dùng dấu $=$ (bằng) hay dấu $<$ (nhỏ hơn) hay $>$ (lớn hơn) để thay vào những dấu chấm trong các hàng số dưới đây :

1 . 1+3 ;

2 . 2+4 ;

3+5 . 3 ;

4 . 4+0

— Thưa ông Không Lồ, tôi tìm cây nhân sinh để cứu mẹ tôi đang hấp hối. Nếu ông có quyền cho tôi vượt qua bức tường, tôi sẽ làm bất kỳ điều gì ông sai bảo.

— Thiết sao? Tốt lắm, vậy nghe đây: tao là một trong số những vị thần núi, và tao sẽ cho mày vượt qua bức tường này, nếu mày chịu đồ đầy các hầm rượu cho tao. Đây là những vườn nho. Mày hãy hái nho, ép nho, cho nước nho vào các thùng, sắp các thùng vào trong các hầm rượu. Mày sẽ tìm thấy mọi thứ cần thiết ở dưới chân tường. Khi nào xong xuôi hết, mày hãy gọi tao.

Đoan nhìn quanh. Vườn nho của ông Không Lồ lan tới nơi xa tắp.

Đoan tự nhủ:

Mình đã gặt hết lúa của ông già, mình vẫn có thể hái hết nho của người Không Lồ. Làm nho trở thành rượu là một công việc mau chóng và dễ dàng hơn làm lúa trở thành gạo.

Đoan cỡi áo, nhặt một cây rựa thấy ở dưới chân, bắt đầu hái nho và quăng nho vào thùng.

Đoan mất ba mươi ngày để hái nho.

Khi hái hết, Đoan ép nho và đổ nước nho vào trong những thùng trống mà nó xếp vào trong các hầm.

Đoan mất chín mươi ngày để làm rượu.

Khi rượu đã sẵn sàng, các thùng sắp xếp thứ tự, các hầm xếp dọn tươm tất, Đoan gọi ông Không Lồ.

Ông Không Lồ hiện ra ngay, xem xét các thùng rượu, nếm rượu, đoan quay lại Đoan bảo nó:

— Mày là một thằng nhỏ chịu khó, ta muốn trả công cho mày. Như thế người ta không thể nói mày đã làm việc không công cho ông Không Lồ trên núi.

Ông rút trong túi ra một cây cỏ gai, trao cho Đoan và bảo nó:

— Chừng nào mày về tới nhà, mỗi lần mày cần cái gì hãy sờ vào cây cỏ gai.

Đoan thấy món quà không được rộng rãi, nhưng nó vẫn mỉm cười đoan nhận với dáng điệu dễ mến.

Đồng thời, người Không Lồ huyết lên một tiếng làm rung chuyển cả

CÂY NHÂN SINH

Truyện cổ tích HOA TƯỚNG DUNG kể

ngọn núi. Bức tường và người Không Lồ biến mất. Đoan có thể tiếp tục đi.

Đoan chỉ còn cách đỉnh núi nửa giờ đi bộ, nó phải dừng chân vì một cái vực thật rộng không thể nhảy qua bên kia. Vực lại sâu đến nỗi nó không thể nhìn thấy đáy.

Đoan không mất can đảm. Nó men theo bờ vực cho đến khi trở về lại chỗ cũ. Bây giờ nó mới rõ vực bao quanh núi.

Đoan tự nhủ:

— Làm sao bây giờ? Mới vượt qua được một trở ngại, lại gặp một trở ngại khác. Làm sao băng qua vực?

Lần đầu tiên thẳng nhỏ cảm thấy nước mắt trào lên khóe mắt. Nó tìm cách qua vực mà tìm không ra. Nó buồn bã ngồi xuống bên bờ. Đột nhiên nó nghe một tiếng gầm kinh khiếp. Quay lại, nó thấy đứng cách nó mười bước một con sói to lớn dương mắt đỏ ngầu nhìn nó. Với một giọng nói ghê rợn, con sói hỏi:

— Mày đến tìm gì trong lãnh thổ của tao?

— Thưa ông sói, tôi đi tìm cây nhân sinh để cứu mẹ tôi hiện đang hấp hối. Nếu ông giúp tôi qua được

vực này, tôi sẽ là tên đầy tớ tận tâm làm bất kỳ việc gì ông sai bảo.

— Vậy thì, nhỏ, nếu mày có thể bắt được tất cả những con thịt ở trong rừng tao, chim chóc và muông thú và nướng hay luộc chúng nó, tao cam đoan sẽ đưa mày qua vực. Mày sẽ tìm thấy bên cạnh gốc

cây này tất cả những thứ cần cho săn bắn và nấu nướng. Khi nào xong xuôi mày hãy gọi tao.

Nói đoạn con sói biến mất.

Đoan lấy lại can đảm, nó nhặt cung và tên thấy trên mặt đất và bắt đầu bắn chim đa đa, chim mỏ nhát, gà gô, gà lôi. Nhưng nó bắn không trúng nên không hạ được con nào cả.

Nó bắn trong tám ngày mà không có kết quả gì. Nó bắt đầu chán nản thì thấy con quạ mà nó đã cứu.

Con quạ nói:

— Cậu đã cứu tôi và tôi đã nói là tôi sẽ trả ơn. Tôi đến để giữ lời hứa. Nếu cậu không làm tròn lệnh của sói, nó sẽ nhai cậu như là một con thịt. Cậu hãy đi theo tôi. Tôi săn bắn thay cậu. Cậu chỉ việc nhét con thịt và nấu nướng.

Nói đoạn, quạ bay trên cây rừng và bắt đầu dùng mỏ và vuốt để giết tất cả những con thịt sống trong khu rừng. Nó giết như thế trong vòng một trăm năm mươi ngày, một triệu tám trăm sáu mươi ngàn bảy trăm hai mươi sáu con thịt: mang, đa đa, mỏ nhát, gà gô, gà lôi, cú cú.

Quạ giết đến đâu, Đoan xẻ thịt nhỏ lông, lột da, nấu hay nướng. Khi đã nấu nướng xong xuôi, nó sắp xếp thứ tự dọc theo bờ rừng. Chừng đó quạ bảo Đoan:

— Từ giờ cậu Đoan, cậu còn chướng ngại phải vượt qua nhưng tôi không thể giúp cậu. Dừng mất can đảm. Các bà tiên luôn luôn che chở cho những kẻ có hiếu.

Trước khi Đoan kịp cảm ơn, quạ đã biến mất.

Đoan bèn gọi sói và bảo sói:

— Thưa ông sói, đây, tất cả con thịt ở trong rừng ông. Tôi đã nấu nướng như lời ông bảo. Xin vui lòng đưa tôi qua vực.

Sói xem xét các con thịt, nhai một con mang nướng, liếm môi bảo Đoan:

— Mày là thằng đứa bé tốt và can đảm. Tao sẽ trả công cho mày. Người ta không thể nói mày đã làm việc cho sói trên núi mà sói không trả công.

NHẤT

Lớn nhất: Loại vật lớn nhất của loài không có xương sống là 1 loại cá mực khổng lồ. Đó là một con vật kỳ cục và vĩ đại được ghi nhận ở Đại Tây Dương nó dài 16m7 đầu và mình dài 6m08. Râu nó dài 10 m 64. Đã bị bắt vào tháng 2 năm 1878. Sau khi con vật này đã vùng vẫy để chạy chung quanh vịnh Tickle, Newfoundland, Canada. Đường kính mắt nó rộng 22 cm 5 nghĩa là gần bằng chiều dài cuốn vở. Trọng lượng của nó cần được 3830 kđ 568. Một con cá mực khác trôi dạt vào Arnaraes-vick, Tieland vào tháng 11 năm 1790 đã ăn cả một con cá thu lớn. Thân đầu nó dài độ 11m8 râu của nó đã bị cắt. Một loại cá mực hiếm có khác xuất hiện ở Thái Bình Dương. Thân nó tuy không to lớn lắm nhưng nó đã chiếm kỷ lục về chiều dài, người ta đo được vào khoảng 17m5, Thân và đầu nó dài khoảng 3m 20. Tuy nhiên râu của nó lại dài đến 15 m 3. Nó được tìm thấy ở vịnh Lyall, Tân Tây Lan vào năm 1888.

CHIM TO NHẤT

Vào thời tiền sử loài chim lớn nhất đó là chim voi (Bird elephant). Loài chim này sống ở miền Nam Madagascar. Đó là một loại chim rất lớn nên không bay được bề cao đo được 3m nặng chừng 450 kg. Trứng của nó to hơn bất cứ một loại sinh vật nào sống trên trái đất này bề cao của cái trứng đo được 30 cm đường kính 22cm có một dung tích là 10 lít 5, gấp 6 lần trứng của con đà điểu. Trứng của nó còn lớn hơn cả cái trứng hiện đặt ở hàn lâm viện khoa học Pháp đo được chừng 30 cm X 37 cm và cân nặng 12 kg 150.

Mới đây vào năm 1962 người ta lại tìm thấy bộ xương của một loại chim khổng lồ đã hóa thạch. Được tìm thấy tại Gainesville, Floria. Một loại chim có thể bay được đó là chim ưng Teratornis. Nó sống ở Nam Mỹ Châu chừng 125 năm về trước, loại chim này đã khám phá

thấy tại Simth-Creek Cava vào năm 1952 cánh nó rộng 4m8. Người ta ước chừng nó cũng nặng ít nhất là 25 kg. Một loại chim có tên Osteodontornis nó sống ở California cách đây 20 triệu năm, cánh rộng 4m8 nó được xếp vào loại chim kền kền và cò. Con chim Albatross, Gigan tornis eaglesomei theo tài liệu cho biết cánh nó rộng 6m08 ở Nigeria bộ xương đã hóa thạch cách đây khoảng 34 triệu năm.

VẬT CAO NHẤT

— Loài vật cao nhất trên trái đất là con hươu cao cổ. Hiện nay chỉ còn thấy ở Sa mạc Sahara nó cao chừng 7 m từ móng cho tới cổ.

NHANH NHẤT

— Loài vật nhanh nhất đó là loại nai, sừng chia ra sống ở vùng thuộc về miền Tây Hoa Kỳ, giới quan sát thấy rằng nó đã chạy tới 96 km/g và trung bình 57 km/g.

VẬT TO NHẤT

— Loài vật to nhất sống trên đất liền là loại voi Phi Châu. Một con voi trưởng thành trung bình cao 3 m và nặng chừng 6.000 kg = 6 tấn.

CÁI SỪNG DÀI NHẤT

Cái sừng dài nhất của loài vật thuộc gia súc đo được 2 cm, chu vi đo được 25 cm của con bò gần hồ Ngami, Botswana. Người ta lại tìm thấy cái sừng dài nhất của loài dã thú, đó là loại cừu hoang đại có tên Marco Polox argali ở Trung Á dài 1m 87 chu vi sừng 24 cm.

Đôi sừng voi dài nhất được tìm thấy ở miền Tây Congo (Kinshasa) từ năm 1907. Hiện nay đặt tại sở thú trong công viên Bronx ở thành phố New York Hoa Kỳ, cặp sừng này một cái dài vào khoảng 3m5 và một cái khác dài 3m4 cả hai nặng 132kg 850.

Theo cuốn Guinness Book of world Records

ĐÔNG PHƯƠNG
Don Bosco TB

CHUYỆN LẠ BỐN PHƯƠNG

— Về nước trái cây, quốc gia tiêu thụ nhiều nhất là Thụy Điển với con số: trung bình, mỗi ngày một người uống 2 lít 7, kế đó người Gallois với 2 lít 35 đứng hàng thứ ba là Pháp với 1 lít 15. Về phần sữa, Phần Lan là nước sản xuất nhiều nhất và cũng là tiêu thụ nhiều nhất với con số mỗi năm một người uống 271 lít 2 kế đó là Hòa Lan với 149 lít 8 và đứng hàng thứ ba là Pháp với 72 lít 2.

— Ở Anh, chuyện cho bò cái nằm nệm mousse không còn là chuyện lạ nữa. Như thế, bò sẽ sung sướng hơn và vira lòng với số phận hơn và kết quả là bò con sẽ mau lớn hơn và bò cái sẽ có nhiều sữa hơn. Thường thường, nệm bằng màu xanh vì theo Hội Bảo Vệ Thú Vật: bò thích màu xanh, không thích màu đen và màu đỏ làm cho bò nổi giận.

— Khi bạn uống cà phê, đừng quên trong 1 giờ, thế giới tiêu thụ tất cả là 50 triệu tách cà phê, 35 triệu ki lô bánh mì, 25 triệu ki lô khoai tây và 5.707.762 ki lô đường.

— Toa thuốc xưa nhất thế giới là 1 toa thuốc viết trên bản thảo Ai Cập cách đây 4.000 năm trước kỷ nguyên. Toa này của một bà Hoàng Thái hậu Ai Cập bị mắc chứng bệnh rụng tóc. Toa thuốc được dịch như sau:

- 1 cái gối làm bằng chân chó.
- 1 cái vỏ lừa.
- 1 trái chà là.

Nhúng tất cả vỏ dâu và đốt rồi chà thật mạnh lên da đầu.

Tặng (Tùng, Đạt, Mậu, Trung)

LÊ-THANH-BÌNH
(Gia Định)

Vì lý do kỹ thuật, truyện dài Đường lên núi Thiên Mã phải gác lại một kỳ. Xin cáo lỗi cùng độc giả thân mến.

T.N

Hộp Thư

(tiếp theo)

Em Diệp-bảo-Hà Ban mã Thuật: Em coi trong các số T.N cũ, chủ N.T có trả lời em nào đó rất rõ về vụ thành lập thi văn đoàn đêm chị nhé. Đại khái là các em khối phải xin phép gì đâu, chỉ coi như là nhóm bạn trong trường ý mà.

Em Triều-Lam Đả Năng: Gồm! Dùng như em báo trước, thư em giới thiệu bút hiệu chị đọc mà thấy dần dần có lung tung cả lên y như đọc bài đồ vui có thưởng ấy thôi. Chị cảm ơn các em đã cho chị cuốn Lúa Rêu. Các em mà góp vốn được tới 7, 8 ngàn là quá xá, kỳ quan thứ 8 rồi đấy chứ bộ, chị phục quá. Báo lỗi mà vẫn vui thì đáng là số em có nghiệp tâm báo rồi. Tin Tin chụp từ bản chính của Pháp đó em.

Em Huỳnh-sĩ-Huệ Gia Định: Đã gửi Hương Thư. Em đem tuổi em chia hai, rồi cộng với hai rồi nhân với 4 xong trừ cho 7 lại đem nhân với 2 rồi trừ cho 1 lấy hai phần ba số đó tức là tuổi chị 2 năm nữa em à. Nếu thấy nhưc đầu thì đừng tính tuổi chị làm chi vì đó chính là điều em không cần biết.

Em Thu-Thảo Gia Định: Cho chị gửi lời cảm ơn gia đình em, Thảo nhé. Thời giờ giải ngũ nhé. Chị em đẹp ghê.

Em Kim Hương - Saigon: Nhận được thẻ, em vui như vậy, chị mừng lắm. Em ơi, làm sao mà em có thể dân ở Biên Hòa, Thủ Đức được hở em. Chị rất cảm ơn và đã gửi lịch chương tới em nhưng em đừng cố gắng thái quá, đi xa sự phiền phức em ạ.

Em Bạch Yến - Saigon: Chị cảm động thấy em và các em học ở nhà thương chị như vậy. Em đã gia nhập Vườn Đồng rồi đó. Lúc này em có vẻ yêu đời hơn, phải không? Nếu quả như vậy thì chị mừng lắm em ạ.

Em Trang Ngọc - Phú Nhuận: Cho chị gửi lời xin lỗi mấy bạn em nhé. Chủ nhật tới em rủ các bạn đến chơi với tòa soạn nghe em. Chị rất cảm ơn tấm lòng sốt ruột chờ đợi cho T.N. của các em.

Em Long Hương - Saigon: Sáng chủ nhật, em đến chơi sẽ gặp em ạ. Và luôn thể, em cũng sẽ gặp luôn các bạn nữa đó.

Em Trịnh Công Truyền - Chu-Lai: Ô hay, chị vừa trả lời cho em rồi, sao mà em viết cái thư làm ly si oán quá vậy. Nghĩ hè thì đi cô động cho Thiếu Nhi đi chứ, ở nhà mà khoanh tay nhìn hoa hồng rụng thì đâu có được.

Em Nguyễn Văn Đức - Hiếu Thiện: Bạn sau viết thư xong phải lao lại nhé. Em viết là: em sinh năm 1975 (báo nhầm thật trăm phần trăm) chắc là 1957 chứ gì. Chị gửi cho em số 7 có mẫu phiếu đó. Em vui lòng thông cảm vì chị không thể gửi thư riêng được em nhé.

Em Nguyễn Minh Quang - Gò Vấp: Em vui lòng đem báo đọc cho bạn nghe hoặc cho bạn mượn, bạn thấy hay bạn mua tức là em đã cố động cho báo rồi đó. Em ngoan ghê lắm đó nhé.

Em Đặng - Tới Phong Định: Học lớp 9 đọc Thiếu Nhi là tốt nhất đó em. Ý kiến của em rất xác đáng. Sách Quà Tặng Học Trò của chủ N.T đã xuất bản được 3 cuốn giá mỗi cuốn 40đ. Chị đã gửi Thư Mục rồi đó em.

Em Trần-thành-Đại Saigon: Số 50 kỷ niệm đệ nhất chu niên sẽ công bố kết quả cuộc thi sáng tác em ạ. Vẫn có mục đồ vui, chỉ không có thưởng mà thôi. Vậy cũng vui rồi em miễn sao cảm tình giữa T.N và các em ngày thêm bền chặt là quý lắm rồi em ạ.

Em Đặng-kim-Minh Tân Châu: Em mua cuốn Luyện trí nhớ, sẽ có thêm phương pháp để em dễ nhớ. Không phải tại đọc nhiều sách mà em bị quên dần. Đạo trước có cụ Nguyễn văn Tố (và nhiều cụ nữa) có trí nhớ ghê lắm, dù đọc rất nhiều (cụ là học giả cơ mà) cụ có thể nhớ bất cứ chữ nào nằm ở trang nào trong tự điển. (Ấy là chị nghe đồn, có thể là quá) Nhưng trí nhớ cụ thật đáng sợ vì nhiều người nói lại là cụ thuộc từng đoạn văn dài, mỗi khi

nghe 1 đoạn văn là biết ngay xuất xứ.

Khảo sát Luận Việt Văn của T.V.T đã hết em ạ. Ngập luận Lý gia 350đ Luận và câu hỏi văn chương 250đ Giảng luận Việt Văn giá 850đ đó em à.

Câu Trần Vũ Thành Gia Định: Cuốn Áo Thuật của Z.27B. Xin gửi tiền tới nhà sách Khai Trí.

Thương mến tất cả các em

Bài nhận được từ ngày 8-5-72 đến: 13-5-72

Mình từng Sơn - Lê Thanh Bình -
Phượng trời Vầng Nguyệt - Trần Dân -
Ngô Huy Hòa - Ngô Đình Khung -
Vũ Thị Mai Thương - Hoa Bình Vũ -
Phạm Văn Rớt - Lê Tâm - Không Gian - Trần Cảnh Đức - Phạm Thổ Minh - Nguyễn Hữu Thanh - Hàn Ngọc Dung - Hàn Ngọc Diễm Thủy - Tô Anh Dũng - Nguyễn Hữu Đức - Vũ Văn Chương - Ái Huệ - Trần Thanh Uyển - Nguyễn Thị Mỹ - Bạch Thiên - Mai Văn Phụng - Nguyễn Đăng Sơn - Minh từng Sơn - Đỗ Khuyển - Hoàng Mộng Như - Ngọc Mỹ - Lê Công Phương - Lê Uyển Hùng - Nguyễn Đăng Phong - Ngọc Văn Ninh Hân - Trần Thành Đại - Nguyễn Minh Quang - Nguyễn Hữu Nhân - Nguyễn Công Sứ - Lê Trung - Phạm Thành Thổ - Trương Minh Trí - Trịnh Công Truyền - Trần Cảnh Thành Vũ Thái Hồng Sơn - T.V.T - T.H. Cóm - Hoàng Phần - Trần Ngọc Anh - Nguyễn Hà Nguyễn - Nguyễn Đình Diễm - A Vũ Phần - Phai Thơs - Nguyễn Thị Nga - Lê Trung Dương - Anh Sơn - Huỳnh p. Đức - Lê Minh Hoàng - Châu Bá - Vũ Văn Luận - Vũ Thị Bạch Yến - Đinh Tường Mú - Lương Chí Huê - Loan Nhỏ Xâu - Trương sa Bình.

NHÂN CHUNG TẤT CẢ CÁC EM

Các em gửi tiền về mua sách xin nhớ điều:

1) Các em lựa sách trong Thư Mục rồi cộng tất cả tiền lại. Ngoài tiền sách các em gửi thêm cước phí bưu điện như sau:

Nếu tiền mua sách dưới 500đ, gửi thêm 20 phần trăm cước phí.

Nếu tiền mua sách trên 500đ gửi thêm 15 phần trăm cước phí.

— — — trên 1000đ — 10 phần trăm cước phí.

2) Cộng tiền sách và cước phí lại rồi viết thư ghi rõ các sách định mua xong đi ra nhà Bưu điện mua bưu phiếu để lên người lãnh là:

NHÀ SÁCH KHAI TRÍ

3) Bỏ bưu phiếu và thư vào bao thư gửi bưu điện để địa chỉ nhà sách như sau:

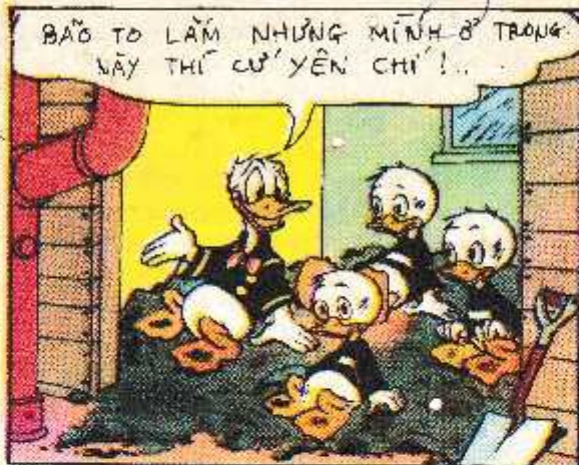
NHÀ SÁCH KHAI TRÍ

62 Lê Lợi SAIGON

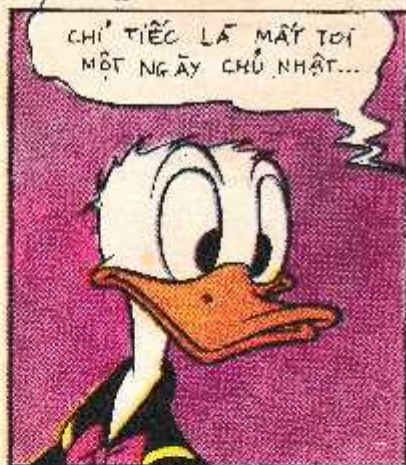

GA' ỚP RA RỪA

BẢO TO LẤM NHỮNG MÌNH Ở TRONG
NÀY THÌ CƯ' YÊN CHỈ!

CHỈ TIẾC LÃ MÃY TÔI
MỘT NGÀY CHỦ NHẬT...

TANH MƯA RỒI, MÌNH RA
NGOÀI XEM ĐI CHỨ!...

TÂN PHA' HẾT CHỖN...
HÀNG RÀO CUNG
BỊ ĐỔ?

CÁI CÂY TẠO
NỮA KIA!

THẾ' HÃ
CÁI CHUÔNG
GÀ LÊN NGƯỜI!

GỪNG KHỎI NHẢ
BÊN CẠNH CUNG
ĐI BẬT LÊN

KHÔNG NGỜ
BẢO TO THẾ'

Ê! COI NÀY! CÓ MÃY
CÁI TRỨNG BỊ RỘT...

MÀY QUẢ...
CHƯA CÓ BÊ?

Ý KIẾN HAY

MÌNH ĐEM
VỎ CHUÔNG GÀ CHO
ÁP...

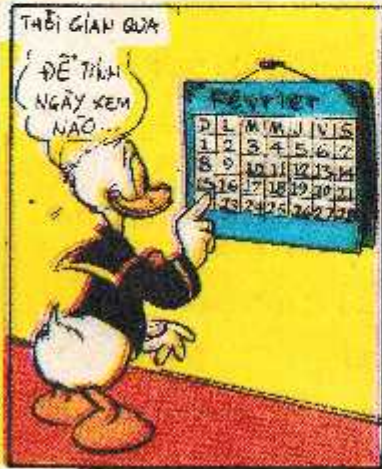
MỘT LÚC SAU...

© Walt Disney Productions.

THÔI GIẤN QUẢ

ĐỂ TÍNH
NGÀY XEM
NÀO...

HẢ... HẢ... NẾU CHỈ GÀ
MÀ LÃ TAY GIỎI THÌ
Hôm NAY TRỨNG
PHẢI NỞ RỒI

KỶ QUẢ TÀ!
KỶ QUẢ TÀ!
KỶ QUẢ TÀ!

UA! VẬY RA
LÃ TRỨNG RỪA!

